

Vlaams
Parlement

vergadering **20**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 5 februari 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
MOTIE van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Allesia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) – 209 (2019-2020) – Nr. 1 Voorstel tot aanvulling van de agenda	4
ACTUALITEITSDEBAT over de doorlichting van het Agentschap Integratie en Inburgering – 7 (2019-2020)	4
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	30
ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het initiatief van Kom op tegen Kanker inzake de knelpunten bij het niet-dringend ziekenvervoer	30
ACTUELE VRAAG van Ann De Martelaer aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de Vlaamse kinderbijslag (het groeipakket) voor wezen en halve wezen geboren vóór 1 januari 2019	33
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over leegstaande rusthuisbedden ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de leegstand in woonzorgcentra ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de overcapaciteit in de rusthuizen	38
ACTUELE VRAAG van Tom De Meester aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de nieuwe huurprijsberekening bij sociale woningen ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe sociale huurprijsberekening ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanpassingen aan de nieuwe huurprijsberekening ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de bijsturing en armoedetoets van de nieuwe berekeningswijze voor sociale huurprijzen	43
MOTIE VAN ORDE Persoonlijk feit	52

ACTUELE VRAAG van Tom De Meester aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de nieuwe huurprijsberekening bij sociale woningen	
ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe sociale huurprijsberekening	
ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanpassingen aan de nieuwe huurprijsberekening	
ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de bijsturing en armoedetoets van de nieuwe berekeningswijze voor sociale huurprijzen (<i>Voortzetting</i>)	53
ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het evaluatierapport van de ondersteuningsnetwerken	
ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de evaluatie van het M-decreet door de commissie-Struyf	54
VOORSTEL VAN HET UITGEBREID BUREAU betreffende de evaluatie van de proefperiode van de directeur van het Vlaams Vredesinstituut	
Bespreking en stemming	58
MOTIE van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) – 209 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	59
Bespreking	59
Hoofdelijke stemming	61
MOTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Filip Dewinter tot besluit van het op 5 februari 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de doorlichting van het Agentschap Integratie en Inburgering – 212 (2019-2020) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	61
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	61
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	64
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	64

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**

– De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Orry Van de Wauwer: ambtsverplichtingen;

Joke Schauvliege: familieverplichtingen;

Els Ampe, Guy D'haeseleer, Gustaaf Pelckmans, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Wim Verheyden: gezondheidsredenen.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 60/14)

MOTIE van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) – 209 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, wij zouden graag een punt aan de agenda willen toevoegen, namelijk een motie tot onderzoek door het Rekenhof naar het tenderbeleid van VDAB.

De voorzitter: Is het goed als we ons straks uitspreken over dit voorstel tot aanvulling van de agenda?

Peter Van Rompuy (CD&V): Zeker.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT over de doorlichting van het Agentschap Integratie en Inburgering – 7 (2019-2020)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de doorlichting van het Agentschap Integratie en Inburgering.

Het debat is geopend. De spreektijd per fractie bedraagt zeven minuten. Als eerste fractie komt sp.a aan bod.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Waarde collega's, vanochtend konden we zwart op wit in de kranten lezen wat wij eigenlijk al lang wisten, namelijk dat het compleet misloopt bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Als we diezelfde kranten mogen geloven, is het rapport van het Rekenhof over het agentschap ronduit vernietigend. Ik lees dat er wordt gesproken over 'ernstig mismanagement', 'onverantwoord personeelsbeleid' en 'een compleet ontoereikende aanpak van de wachtlijsten'.

Met andere woorden, waarde collega's, deze meerderheid, met N-VA, Open Vld en CD&V, heeft er een compleet boeltje van gemaakt. En weet u wat het extra pijnlijk maakt? Dat het rapport van het Rekenhof eigenlijk enkel bevestigt wat wij al een aantal jaren aan het zeggen zijn. We hebben de hele voorbije legislatuur aan de alarmbel getrokken over een resem problemen bij het agentschap: over de wachtlijsten, over het management, over het personeelsbeleid en over de financiering.

En jullie, waarde collega's van de meerderheid, hebben die problemen toen altijd ontkend. Meer nog, onze vraag naar een audit werd keer op keer weggewuifd door de meerderheid: dat was helemaal niet nodig, er was helemaal niets aan de hand. Onze vraag werd weggewuifd en ook weggestemd, minister Somers, ook door uw eigen partij, met uzelf op de eerste rij. Er waren immers – laat mij daarmee beginnen – zogezegd geen wachtlijsten bij het agentschap, zoals mevrouw Homans vijf jaar lang is blijven beweren. Maar natuurlijk zijn die er wel.

Ik heb onlangs de cijfers nog eens opgevraagd. In 2018 waren er 1841 inburgeraars die niet aan een cursus maatschappelijke oriëntatie konden beginnen wegens geen passend aanbod. Vandaag, lieve collega's, zijn dat er nog steeds 1764, zo blijkt uit de recente cijfers die ik opvroeg. Dat is dus duidelijk een wachtlijst.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Mevrouw Goeman, die discussie over de wachtlijsten...

Ik heb precies een flashback. U kunt er natuurlijk niets aan doen dat u die debatten in de vorige legislatuur niet hebt kunnen volgen, maar het is wel kiezen of delen. Ofwel kies je ervoor dat je die maatschappelijke oriëntatie geeft in de contacttaal, dat je die geeft op het moment dat de inburgeraar tijd heeft – als hij gaat werken, geef je dat 's avonds, en omgekeerd – en dat je dus die maatschappelijke oriëntatie op maat geeft. Ofwel zeg je: we gaan dat niet doen, we gaan ervoor zorgen dat mensen geen week moeten wachten, dat zij onmiddellijk kunnen instappen. Maar dan ga je kiezen voor een systeem waarbij je zegt dat alle inburgeraars naar een centraal punt moeten komen, waarschijnlijk Brussel, en dat ze de lessen allemaal in het Engels of het Frans moeten volgen. En voilà, 'that's it'. Is dat de keuze die jullie maken? Dat is duidelijk een keuze die ik niet maak. Als inburgeraars daardoor een aantal weken zullen moeten wachten om de gepaste cursus in hun eigen taal en in hun eigen buurt te kunnen volgen, dan kies ik heel duidelijk voor het tweede punt.

Hannelore Goeman (sp.a): Mevrouw Sminate, ik vind het interessant dat u de debatfiche van de N-VA duidelijk goed hebt gelezen. (*Applaus bij sp.a*)

Ik wist natuurlijk ook al dat dit antwoord zou komen, want dat was ook het argument dat minister Homans altijd gebruikte, namelijk dat sommige nieuwkomers inderdaad niet aan de cursus konden beginnen omdat er niet voldoende lesgevers werden gevonden om die cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) in hun eigen taal te geven. Ik heb dus ook de cijfers daarvan eens opgevraagd.

Daaruit blijkt dat van de belangrijkste groepen van mensen die vandaag op een wachtlijst voor de cursus MO staan, 218 personen Arabisch spreken, 68 Koerdisch, 97 Spaans, en 70 Turks. Mevrouw Sminate, dat lijken me toch geen grote groepen die een uitzonderlijk specifieke taal spreken.

Nadia Sminate (N-VA): Wel, en als die 218 personen die Arabisch spreken, toevallig allemaal overdag moeten werken? Of als ze een woonplaats hebben die te ver is van de plek waar de cursus wordt gegeven? Als ze er dan voor kiezen om op een later tijdstip in te stappen, moedig ik hen alleen maar aan.

Hannelore Goeman (sp.a): Mevrouw Sminate, uit de cijfers blijkt dat er mensen zijn die al meer dan een jaar wachten op hun cursus maatschappelijke oriëntatie. Dan gaat het niet meer over het feit dat mensen van slechte wil zijn, maar dan gaat het wat mij betreft over een slechte organisatie vanuit de overheid.

En dat brengt mij bij mijn volgende punt, namelijk het feit dat die wachtlijsten niet opgelost geraken. Dat zijn allemaal duidelijke indicaties dat het agentschap de voorbije jaren compleet niet de mensen of middelen had om zich te organiseren naar de noden op het terrein die u hier zonet zo mooi beschreven hebt.

Maar, waarde collega's, dat hoeft eigenlijk ook niet echt te verbazen, als we kijken naar zowel de personeelsaanpak als de financiering van het agentschap. En ook daarover hebben wij de voorbije legislatuur meermaals aan de alarmbel getrokken in het parlement. Want we vonden het eigenlijk onbegrijpelijk dat minister Homans in 2017 170 mensen op straat wilde zetten, zagezegd omdat de instroom van asielzoekers ...

Excuseer, mevrouw Homans ...

De voorzitter: Mevrouw Goeman, wilt u stoppen met mij aan te spreken? Want ik mag niets zeggen. Dank u.

Hannelore Goeman (sp.a): Oké, excuseer. *(Opmerkingen)*

Al die beweringen dat de asielinstroom gedaald was en dat er daarom mensen moesten vertrekken, bleken niet te kloppen. Want we hebben toen meermaals, tot vervelens toe, aangetoond dat de grootste instroom van nieuwkomers kwam van EU- migranten en gezinsherenigers en helemaal niet van asielzoekers. Bovendien moet ik nu nog eens lezen dat veel van de mensen die aanvankelijk waren aangenomen om die asielpiek op te vangen, een vast contract hebben gekregen, hoewel ze tijdelijk aan het werk moesten, met een compleet onverantwoorde uitbetaling van ontslagvergoedingen tot gevolg. Om dan nog maar te zwijgen over het verlies aan expertise, over de vertrouwensbreuk met de directie en de complete malaise die zich installeerde in nasleep van die ontslagronde, met acties en daarbovenop het vrijwillige vertrek van nog eens een resem mensen tot gevolg, omdat zij het complete mismanagement aan de top niet meer konden aanzien.

Al is het wat ons betreft ook wel te gemakkelijk om het disfunctioneren van het agentschap compleet af te schuiven op mismanagement. Er is ook gewoon een structureel probleem met de financiering van het agentschap. Tijdens een werkbezoek in de vorige legislatuur kreeg mijn collega Kherbache te horen dat het aantal trajecten die binnen de basisdotatie van het agentschap worden gefinancierd, politiek is afgetopt op 11.000, terwijl er de voorbije jaren meer dan 15.000 inburgeringscontracten per jaar werden afgesloten. Het was een politieke beslissing die de werkdruk bij het agentschap compleet uit de hand heeft doen lopen, wat de malaise alleen heeft vergroot en veel goede mensen heeft doen afhaken.

Minister Somers, wat we nu in de krant lezen is dus 'a chronicle of a crisis fortold'. En natuurlijk komt u nu zeggen dat u liever naar de toekomst wilt kijken

dan naar het verleden. Maar misschien had u toch wat eerder achterom moeten kijken. Ik kan het eigenlijk amper geloven wanneer u nu in de krant beweert dat u uit de lucht bent komen vallen en dat u het rapport nog maar een week geleden hebt gezien.

Minister, ik richt mij tot u in uw nieuwe bevoegdheid als minister. Maar eigenlijk is dit rapport vooral een blamage en een bijzonder pijnlijke affaire voor uw coalitiepartner, de N-VA. Want de N-VA zit al vijftien jaar in de Vlaamse Regering en is al tien jaar rechtstreeks bevoegd voor de inburgering: eerst met de heer Bourgeois en dan met mevrouw Homans als ministers, met de voormalige adjunct-kabinetschef van minister Bourgeois als directeur van het agentschap en tot 2017 met mevrouw Demir als voorzitter van de raad van bestuur.

En dan minstens even lang profileert de N-VA zich als de partij van inburgering en integratie in Vlaanderen, met het agentschap als paradepaardje van dienst. Dat maakt het natuurlijk alleen maar extra beschamend dat we vandaag zwart op wit moeten vaststellen dat dat paradepaard compleet mank loopt en dat de N-VA als grote roerganger van het inburgeringsbeleid er niet eens in slaagt om het deftig te organiseren. Dat is een overheid niet alleen onwaardig, erger nog, dat brengt bovendien de uitrol van een succesvol inburgeringsbeleid in gevaar.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega Goeman, uw reactie is er een van politieke recuperatie die ik zelden in dit parlement gezien heb. Ik hoor en lees ook van collega's van de oppositie beschuldigingen zoals verrottingsstrategie, het bewust in de soep laten draaien enzovoort. Het cynisme druipt ervan af. Die beschuldigingen staan haaks op de realiteit en houden geen rekening met de moeilijke ontstaansgeschiedenis van het agentschap. Ik ben samen met een aantal collega's hier in het parlement – ik zie ze niet meteen zitten – het levende bewijs dat inburgering en integratie voor onszelf of voor onze ouders heel belangrijk geweest is. U hier dan horen zeggen dat wij bewust – bewust! – ervoor gezorgd hebben dat het agentschap niet functioneert? Ik kan jullie zeggen, collega's: dat doet pijn. Jullie zijn degenen die bewust verzwijgen in welke moeilijke omstandigheden het agentschap heeft moeten werken. Het gaat hier over een bijzonder jong agentschap, ongeveer vijf jaar oud, dat ontstaan is uit een twintigtal vzw's, die allemaal op een heel andere manier aan het werken waren. Op het moment dat zij gefusioneerd zijn, brak er een enorme asielcrisis uit. Die hebben wij toen moeten tackelen. Dat is na hard werken gelukt. Dat was een huzarenstukje. Nu komen zeggen dat het agentschap niet werkt op basis van een studie die is uitgevoerd vlak na die asielcrisis, vind ik een bijzonder zwakke reactie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Mevrouw Sminate, u moest zich schamen. U moest zich schamen. De waarheid heeft ook haar rechten. Ik was er de voorbije zes jaar. Wat hebben we gezien? Dat er heel veel waardevolle tijd is verloren gegaan. Wat er vandaag zwart op wit is bewezen, wordt al jaren gezegd. En niet alleen door ons, niet alleen door sp.a, maar ook door Open Vld en door CD&V. Ere wie ere toekomt. Maar er was een partij die consequent stokken in de wielen heeft gestoken. Er waren signalen genoeg: 170 mensen op straat, stakingen, begrotingen in het rood. Vier partijen, waarvan twee meerderheidspartijen, die aan uw deur zijn komen kloppen om te zeggen: 'Doe iets, er is mismanagement, er zijn begrotingen in het rood, er zijn wachtrijen, het lukt niet in het agentschap.' Maar u bleef ontkennen dat er een malaise was, dat er een mismanagement was.

Collega's, dan is de vraag die ik wil stellen: hoe is het zover kunnen komen? Hoe kan het dat één partij, ondanks de andere meerderheidspartijen, het beleidsdomein

Inburgering en Integratie heeft kunnen gijzelen? Dan moeten we kijken naar de raad van bestuur en de politisering. Alle sleutelfuncties waren de voorbije jaren in handen van de N-VA. Dan gaat het over de voorzitter van de raad van bestuur, over de directeur van het agentschap, over de bevoegde minister, over de minister-president. Dat is de enige reden waarom we nu vandaag, zwart op wit, bewijzen hebben dat het al jaren rammelt terwijl er al tal van signalen uit de maatschappij, uit de politiek en uit het parlement kwamen dat het gewoon niet ging. Als één partij elke functie in handen heeft, dan kan die partij elkaars fouten toedekken. Dat is net de politiek waarvan de Vlaming genoeg heeft. Als ik en mijn partij een oproep willen doen, dan is het: stop met de politisering van de raad van bestuur. Minister, depolitiseer die, want daar zit een heel belangrijke hefboom om een goedwerkend beleidsveld Integratie uit te bouwen. *(Applaus bij Groen, sp.a en PVDA)*

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Voorzitter, collega's, ik had me voorgenomen om pas op het einde tussen te komen, maar ik vind de toonzetting vanuit de oppositiebanken hemeltergend. Integratie en samenleven is een ongelooflijk belangrijke uitdaging en een heel complex iets. Hier een karikaturale voorstelling van maken, louter partijpolitieke analyses maken, waarbij de ene partij alle verantwoordelijkheid zou dragen en andere partijen niet, vind ik eigenlijk heel flauw en kort door de bocht.

Ik kan getuigen dat ook mijn voorganger zich daadwerkelijk en actief heeft ingezet om van dat inburgeringsbeleid iets te maken. Het is evident dat er altijd verbeteringen mogelijk zijn en we moeten die ook nastreven maar u maakt hier even een voetnootje van het feit dat we een grote asielcrisis hebben gekend, u vergeet te zeggen dat Geert Bourgeois als minister het agentschap tot stand heeft gebracht en u vergeet ook absoluut mijn goede collega Marino Keulen die bij het inburgeringsbeleid betrokken was. Het is een traject van vele jaren waar veel partijen aan gewerkt hebben in een moeilijk domein waar het inderdaad nog veel beter kan, maar afdoen alsof één partij hier alles heeft geblokkeerd en alle andere partijen van goede wil waren, is een karikaturale voorstelling waartegen ik protesteer. *(Applaus bij de meerderheid)*

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, het siert u dat u deels mee de verantwoordelijk voor de complete malaise bij het agentschap op uw schouders wilt nemen want de waarheid blijft natuurlijk wat ze is, namelijk dat het agentschap op dit moment wordt geconfronteerd, zo blijkt uit dat rapport, met een hele resem problemen en dat wij de hele voorbije legislatuur, bij monde van Yasmine Kherbache, samen met een aantal andere partijen, daarop zijn blijven wijzen. Ook toen al hadden wij die doorlichting gevraagd maar die is unilateraal door de meerderheid weggestemd. Dus ja, er is tijd verloren gegaan die niet verloren had moeten gaan.

Wat mij heel erg stoort, is dat u nu probeert de indruk te wekken dat inburgering ons niet interesseert, wat compleet niet klopt, wij zijn evengoed voorstander van verplichte inburgering, van een verhaal van rechten en plichten voor nieuwkomers. Maar het is ongelofelijk schrijnend dat de overheid nu net blijkt te verzaken aan haar plicht om die inburgeringstrajecten deftig georganiseerd te krijgen, zeker, minister, op een moment dat u nu ook nog eens van plan bent om ze betalend te maken. Nog los van het feit dat wij dit een bijzonder slecht idee vinden, vragen we ons af wie er wilt betalen voor slechte service.

Minister, mijn vragen aan u zijn even simpel als duidelijk: wanneer bent u precies op de hoogte gebracht dat dat rapport? In hoeverre waren de raad van bestuur en de voorzitters van die raad van bestuur op de hoogte van het mismanagement waarvan sprake in dat rapport van het Rekenhof? Was de toenmalige minister op

de hoogte van het mismanagement? Geeft het rapport van het Rekenhof een inzicht in eventuele acties die in het verleden zijn genomen om dat mismanagement aan te pakken? Op welke manier heeft het mismanagement een geslaagd inburgerings- en integratiebeleid in de weg gestaan? Welke lessen trekt u nu eigenlijk uit dat rapport? (*Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, het is een beetje verbazingwekkend op welke manier de N-VA en Open Vld op dit moment blijkbaar de handen in elkaar proberen te slaan voor een integratiebeleid dat moet worden uitgevoerd door Bart Somers. Niemand vraagt zich blijkbaar af waarom wij vandaag dit debat over het agentschap voeren. Wij voeren dat debat omdat in een bepaald dagblad vandaag een artikel is verschenen dat vernietigend is over het agentschap en de werking en financiering daarvan.

Hoe is dat artikel nu verschenen? Het Rekenhof heeft een vertrouwelijk rapport overgemaakt aan de bevoegde minister. Ik citeer uit de brief van 28 januari 2020, gericht door het Rekenhof aan minister Somers. Het Rekenhof, viceminister-president legt u vertrouwelijk het ontwerpverslag voor van het onderzoek dat het heeft gevoerd naar de efficiëntiewinsten en herstructurering bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Er wordt dan aan de minister gevraagd om een reactie op dat rapport te geven zoals gebruikelijk is, waarna dan, zoals eveneens gebruikelijk is, het Rekenhof dat rapport ook aan het Vlaams Parlement kan overmaken. Maar blijkbaar heeft de bevoegde minister het niet nodig geacht om de gewone procedure te volgen om het ontwerprapport van het Rekenhof in ontvangst te nemen, daarop zijn reactie te geven waarna het Rekenhof een definitief rapport kan maken en overmaken aan het Vlaams Parlement. Neen, de minister heeft het nodig geacht om dat rapport bewust te lekken met één reden, met name om de voorgaande minister van Integratie en Inburgering die niet toevallig een N-VA'er was, zwart te maken en daarmee het hele beleid dat door de N-VA-fractie inzake inburgering en integratie is gevoerd. Dus als de N-VA vandaag graag de pijlen richt op de linkse partijen, dan denk ik dat ze in eerste instantie eens moet kijken naar de linkse partij in haar regering, naar de bevoegde minister die vertrouwelijke rapporten van het Rekenhof lekt, alleen maar met de bedoeling om zijn eigen coalitiepartner te schaden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega van het Vlaams Belang, ik wil daar heel duidelijk over zijn. Ik heb dat rapport op geen enkele manier gelekt. Ik heb wel een jaar moeten wachten op dat rapport en dat heeft mij enorm geïrriteerd. Vanzelfsprekend heb ik heel veel gesprekken gevoerd met de mensen van de raad van bestuur, met de waarnemend directeur, met de onafhankelijke bestuurders, want mijn voorganger heeft heel wat onafhankelijke bestuurders in die raad van bestuur gestoken, mensen uit het bedrijfsleven zonder partijpolitieke banden, om het niveau van die raad van bestuur te versterken.

Op basis van al die gegevens maak je op een zeker moment een foto die je nodig hebt om het ambitieuze beleid van deze regering te voeren. Ik zal straks ingaan op de verschillende elementen die uit die foto blijken en waarin wij verbetertrajecten kunnen ontwaren. Het is de taak van een minister om dat in alle transparantie, duidelijkheid en objectiviteit te doen. Daarbij is het absoluut belangrijk om te blijven onderlijnen dat ook mijn voorgangers zich in dit dossier zeer sterk hebben gesmeten, en zich zeer sterk hebben geëngageerd.

Iedereen in deze zaal weet dat integratie, inburgering en samenleven in diversiteit een van de moeilijkste en grootste uitdagingen is waar we voor staan, en waarvoor deze regering een heel ambitieus programma heeft. Om dat te kunnen

realiseren, heb je een ambitieus en goed functionerend agentschap nodig dat performant is. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter Homans, mijn lieve fractiegenoten, ambtsgenoten, het Agentschap Integratie en Inburgering van de Vlaamse overheid is een zootje ongeregeld. Bevoegd minister Somers vat het vandaag in de krant samen als mismanagement. Concreet gaat dat over slechte inburgeringscursussen, te veel personeel en onterechte ontslagvergoedingen. Er zijn simpelweg geen cursussen maatschappelijke oriëntatie. Ik citeer uit wat ik vandaag heb gelezen: "Er wordt blind gewerkt en niemand weet wat die inburgeringscursussen opleveren."

Tien jaar lang was de N-VA rechtstreeks verantwoordelijk voor inburgering, en tien jaar lang heeft ze die ellende binnen het agentschap gewoon laten aanslepen. Beste N-VA, uw verantwoordelijkheid hiervoor is verpletterend.

Dit is niet minder dan een crisissituatie, want vandaag blijkt dat de Vlaamse Regering al jaren het belastinggeld van de hardwerkende Vlaming onder het mom van integratie en inburgering door ramen en deuren gooit. Dat betekent dat de Zweedse coalitie van de N-VA, Open Vld en CD&V verantwoordelijk is voor tienduizenden islamitische asielzoekers en vreemdelingen die de voorbije jaren niet ingeburgerd zijn en die vandaag dus bezig zijn met in onze wijken en in onze scholen onze samenleving islamitischer te maken. Proficiat.

Dit probleem gaat natuurlijk een pak dieper. Sinds de jaren 60 al heeft de Belgische regering onze grenzen opengezet. Wij hebben de facto geen grenzen meer. Iedereen op deze aardbol die dat wenst, kan onze samenleving legaal of illegaal binnenkomen. Als het niet via gezinshereniging is, dan is het via arbeidsmigratie. Is het niet via arbeidsmigratie, dan is het als asielzoeker. Is het niet als asielzoeker, dan is het illegaal. De facto is er totaal geen controle over wie dit land allemaal binnenkomt, laat staan dat er een strenge selectie aan de poort zou plaatsvinden volgens de sociaal-economische, culturele en religieuze achtergrond van de migrant.

Een land zonder grenzen is geen land. Een samenleving zonder grenzen is geen samenleving, minister van Samenleven, Bart Somers. Wat een onzintitel die dus niks betekent, nul, nada. Het gemiddelde jaarlijkse migratiesaldo van de laatste twintig jaar is ongeveer 50.000 migranten. Dat betekent dat er in België 1 miljoen migranten bij zijn gekomen op twintig jaar tijd. Dat is twee keer een stad als Antwerpen. Resultaat: één op acht Vlamingen heeft ondertussen een niet-Europese achtergrond en maar liefst 90 procent van de bevolkingsgroei in dit land is het gevolg van immigratie.

Die bevolkingsgroei is – dat zeg ik niet, dat zegt mijn partij niet, dat zegt een rapport van de economen van de bank ING – niet kwaliteitsvol en maakt onze steden jaar na jaar armer. In mensentaal betekent dit, voor de vele kijkers thuis, dat de overheid vooral armoezaaiers en achterlijke, incompatibele culturen in onze samenleving binnenhaalt. Voor de poging tot inburgering van deze talloze kansarmen betalen de Vlamingen ondertussen al vele jaren honderden miljoenen euro's.

Wat heeft het opgeleverd? Ga de straten op en bezoek onze scholen. Dat heeft wijken opgeleverd waar men zich niet meer in Vlaanderen of Europa waant, maar in Somalië, Marokko, Pakistan, Turkije of een mengeling ervan.

Het mag voor iedereen duidelijk zijn dat wij de verkiezingen hebben gewonnen met de slagzin 'Eerst onze mensen', maar deze verliezingsregering, deze verliezingscoalitie van de N-VA, Open Vld en CD&V, heeft daar blijkbaar nog altijd niets

uit geleerd. Nog altijd betalen de hardwerkende Vlamingen duizenden euro's per inburgerende vreemdeling, terwijl veel van onze gehandicapten, ouderen en andere zorgbehoevenden in Vlaanderen niet de hulp en de steun krijgen waar ze recht op hebben en die ze verdienen. Concreet kan voor de prijs van een inburgeringstraject voor een vreemdeling de maandfactuur van een rusthuis voor twee van onze ouderen worden betaald. De Vlaamse Regering voert geen 'Eigen volk eerst'-beleid, een beleid waar wij al veertig jaar om vragen, maar een 'Eigen volk laatst'-beleid.

Samengevat heeft de Vlaamse Regering de afgelopen jaren honderden miljoenen euro's aan belastinggeld verspild aan een inburgeringsbeleid dat helemaal geen inburgeringsbeleid is. De komende vijf jaar wil de Vlaamse Regering daar nog eens 400 miljoen euro aan uitgeven. Stel u voor.

Voor mijn partij, het Vlaams Belang, moet er nu maar één zaak gebeuren, namelijk de massa-immigratiestroom stoppen. De enkele migranten die we wel nog zouden toelaten, moeten een hoogwaardige sociaal-economische en culturele achtergrond hebben, zodat ze niet eens een inburgeringscursus nodig hebben. Mocht een cursus toch nodig zijn, betalen ze die uiteraard volledig zelf. Ik heb een goede opvoeding gehad en ik heb altijd geleerd: voor wat, hoort wat.

Als in ons West-Europa een 16-jarig meisje, de moedige lesbienne Mila, door duizenden moslims, die zogenaamde jongeren, met de dood en verkrachting wordt bedreigd, is dat een gevolg van het soort integratiefalen dat de Vlaamse Regering al jarenlang laat zien. De politici die daarvoor verantwoordelijk zijn en nu stoer 'Je suis Mila' rondtoeteren, zijn hopeloos hypocriet. Mila moet nu onderduiken, heeft politiebeveiliging nodig en kan niet meer naar school. Daar zijn de traditionele partijen in heel West-Europa en ook hier verantwoordelijk voor.

Er is echter ook goed nieuws. De N-VA, Open Vld en CD&V kunnen hun hypocrisie goedmaken. De Vlaamse Regering moet slechts één beslissing nemen, namelijk stoppen met deze krampachtige en peperdure pogingen om vreemdelingen in te burgeren en alleen nog maar op uitburgering focussen en inzetten. Die figuren, het moslimtuig dat meisjes als Mila bedreigt, beschimpt en gewelddaden aandoet, moet eindelijk uit onze samenleving worden uitgeburgerd en verbannen. Want vergis u niet – en ik weet dat vaak uit eerste hand, maar dat blijft helaas vaak onder de radar –, er zijn in onze samenleving helaas nog tienduizenden Mila's, en daar zouden alle traditionele politici zich voor moeten schamen! (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, dat we hier vandaag een actualiteitsdebat voeren op basis van een rapport dat nog niet beschikbaar is, bewijst voor mij dat het hier om de waan van de dag gaat. Een parlement dat zichzelf serieus neemt, zou op zijn minst over het volledig rapport moeten beschikken, zou dan het Rekenhof uitnodigen om een debat daarover te voeren en zou dan met de betrokken minister in debat gaan.

Maar nu ten gronde. Ik lees in de persberichten dat men kritiek heeft op het feit dat het agentschap vijf jaar na haar oprichting niet performant genoeg is. Dat er efficiënter gewerkt kan worden, dat klopt, ik denk dat we dat met z'n allen moeten toegeven. Maar we moeten ook eens kijken wat daar precies aan de hand was. Het agentschap is ontstaan uit de fusie van twintig vzw's, twintig organisaties die allemaal een andere manier van werken hadden, die allemaal een andere loonschaal hadden, die allemaal andere gebouwen in het bezit hadden, enzovoort. Op het moment dat die fusie gaande was, werden we in 2015 geconfronteerd met een van de grootste asielcrisisen in ons land. Op dat moment hadden we de keuze: ofwel gaan we ons bezighouden met het gebouwenbeheer, met het informaticabeheer, met personeelsmanagement, dat was een keuze

geweest, ofwel gaan we ervoor zorgen dat al die duizenden extra inburgeraars op een traject kunnen rekenen. Welke keuze, collega's van de oppositie, hadden jullie op dat moment gemaakt? Wij hebben gekozen voor het tweede. Wij hebben een heel duidelijke keuze gemaakt om op heel korte termijn in een extra aanbod te voorzien. Daar zijn heel wat middelen naartoe gegaan. In 2016 ging dat over 11 miljoen euro, in 2017 over 6,6 miljoen euro en in 2018 nog 3,2 miljoen euro. Naast de asielmiddelen is het reguliere budget ook nog eens gestegen, van 35 naar ongeveer 44 miljoen euro. Op het moment dat duidelijk werd dat er een tekort is ontstaan, heeft de toenmalige minister onmiddellijk actie ondernomen. Er werd een evaluatie opgestart en er werden bijkomende middelen vrijgemaakt om die gevraagde efficiëntiemiddelen te bekomen.

Wat is nu precies de kritiek van het Rekenhof? Dat je de middelen moet afstemmen op de reële personeelsbehoeften en dat je de verhoging van de middelen van de asielcrisis eerder structureel moet gaan inbouwen. Ik ben het daar fundamenteel mee oneens. Ten eerste omdat je als regering eerst gaat onderzoeken en bepalen binnen welk budget de noden gelenigd moeten worden en je je als organisatie daarop moet structureren. En ten tweede, als er dan extra noden zijn, in dit geval die asielcrisis, ga je die uiteraard ondersteunen. Maar structureel bijkomend budget voorzien, zonder dat die noden er zijn, daar ben ik het absoluut niet mee eens, dat is voor mij geen teken van goed bestuur.

De geschiedenis is wat ze is. De asielcrisis heeft effectief de modernisering van het agentschap doorkruist, een agentschap dat nog maar vijf jaar oud is, laat ons dat absoluut niet vergeten. Ondanks die onvoorziene omstandigheden zeggen wij zeker niet dat het werk af is, of dat er geen ruimte is voor verbetering binnen het agentschap. Vandaar ook dat in het verleden die evaluatie besteld is, vandaar ook dat er in het verleden sterk is ingezet op innovatie en aanbod op maat – we hebben het daar al over gehad. Zo zijn er trajecten opgezet specifiek voor laaggeletterde moeders, specifiek ook voor heel jonge nieuwkomers, maar ook voor hoogopgeleide nieuwkomers. En dit allemaal, voor de duidelijkheid, buiten het budget van het agentschap om.

In de commissie hebben we het met minister Somers al vaak gehad over de digitalisering. Dat is een traject dat opgestart is in 2017 en dat nu uitgerold zal worden door de minister. Ik hoor in de debatten die we daarover met minister Somers al vaker gehad hebben, dat hij verder wil ingaan op de ingeslagen weg, dat hij een plan van aanpak heeft, dat hij een nota heeft. Minister, u kunt daarin bij ons een partner vinden. Ik vind het jammer dat we het vandaag niet hebben over die nota die u hebt aangekondigd, maar dat we hier de debatten moeten voeren op basis van een Belgabericht. Dat is absoluut de verkeerde weg. *(Applaus bij de N-VA)*

An Moerenhout (Groen): Mevrouw Sminate, ik vind het werkelijk hemeltergend dat u opnieuw begint over die vluchtelingencrisis als reden waarom we vandaag in deze situatie zitten. De vluchtelingencrisis is niet de reden waarom het agentschap vandaag niet werkt. Uw bewering is dus ten eerste feitelijk onjuist. U moet mij niet op mijn woord geloven: het staat in het advies van het Rekenhof. Daar staat letterlijk in dat de lessen niet georganiseerd werden op basis van het aanbod. Dat is precies een van de problemen die minister Somers wil rechtekken. Ze werden niet georganiseerd op basis van het aanbod.

Ten tweede: al die miljoenen waarover u spreekt, zijn naar die databank gegaan. Er staat hier in het Rekenhofrapport dat die databank nog altijd niet actief is. Dat is dus feitelijk onjuist. U gebruikt dus andermaal migratie om uw eigen falend beleid te verhullen. *(Applaus bij Groen)*

Want u bent bij de grootste partij. U hebt tien jaar lang de minister van Integratie geleverd, alsook de minister-president, alsook de directeur van de raad

van bestuur enzovoort. Dat alles heb ik zonet al aangeklaagd. Wel, dat zorgde er wel voor dat u alle macht had. U had alle macht. U had alle hefbomen. U had alles in handen om dat integratiebeleid te doen werken.

Ten derde hebt u het zelf opgericht. U zegt dan: 'ja, er zijn natuurlijk veel miljoenen teloorgegaan want zo'n fusie is niet gemakkelijk'. En wie heeft dat gezegd? In 2014 heeft het Rekenhof al een verslag uitgebracht waarin het u gewaarschuwd heeft dat zo'n fusie niet realistisch is en niet efficiënt. Maar u, en uw partij, hebt tegen alle adviezen in, ook van het Rekenhof, toch doorgezet. Dat is wat er gebeurd is. Wat me ongelooflijk stoort, zijn dus uw feitelijke onjuistheden, waarmee u uw falend beleid verhult.

U zet andermaal mensen tegen elkaar op door altijd migratie als excuus te gebruiken. Stop daarmee, neem uw verantwoordelijkheid en voer beleid!
(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Mevrouw Sminate, ik ga eerst in op uw opmerking dat we hier vandaag het debat voeren op basis van een rapport dat nog niet afgerond is. Wij kunnen ook alleen maar vaststellen dat er vandaag iets in de krant staat en dat de minister daarop gereageerd heeft. Het hoeft u dus toch niet te verbazen dat wij daar dan in het parlement vragen over stellen, omdat we ons al jaren zorgen maken over wat er allemaal aan de hand is bij het Agentschap Integratie en Inburgering.

Ten tweede zegt u: we moeten kiezen en we hebben ingezet op extra plaatsen op het moment van de asielcrisis. Sorry, maar dat staat trouwens ook in wat ik al gelezen heb van dat rapport: zelfs daar zijn jullie niet in geslaagd, want de wachtlijsten zijn een realiteit. Niet iedereen heeft een plaats gekregen.

Ten derde zegt u: dat was een moeilijke reorganisatie en daarvoor moet begrip opgebracht worden. Sorry, maar we staan ondertussen zeven jaar verder en de malaise wordt er steeds maar groter op en is nu ook geculmineerd in het ontslag van de directeur. Dus wat mij betreft is er meer dan genoeg tijd over gegaan om daar iets aan te kunnen doen.

Ik heb nog een vraag voor de minister. U zegt hier nu: ik kan er toch ook niet aan doen dat ik dat rapport nu pas krijg, ik heb daar heel lang op moeten wachten. Ik kan alleen maar vaststellen, minister, dat wij vorige legislatuur gevraagd hebben om een audit van het Rekenhof, en dat u dat voorstel toen – ik heb het nog eens opgezocht – weggestemd hebt. U had dat dus al veel vroeger kunnen weten.

Ik heb nog een vraag over het budget. U spreekt over 10 miljoen euro extra voor het agentschap. Mijn collega Kherbache heeft een heel mooi dossier achtergelaten over haar werk in het parlement. Daarin zegt zij dat er eigenlijk helemaal geen 10 miljoen extra was voor het agentschap. Ze zegt: een deel van die middelen zijn gebruikt om de financiële put te dempen die er was, de middelen zijn gebruikt voor de herstructurering, en bovendien was het geen verhoging maar een inkanking van verschillende budgetten, onder andere subsidies voor het Huis van het Nederlands, de index-, regularisatie-, gesco- en VIA-middelen en een aantal eenmalige middelen. Dus ik zou graag eens horen hoe u uitlegt dat er 10 miljoen extra bij is gekomen voor het agentschap. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mevrouw Sminate, ik zal de tussenkomst van collega Moerenhout niet herhalen, maar ik heb toch één vraag voor u. U veegt hier eigenlijk voor een stuk de oppositie de mantel uit omdat dit debat hier

plaatsgrijpt. U bent uw tussenkomst daarmee begonnen. Ik hoop dat uw tussenkomst eigenlijk bedoeld was voor een van uw regeringspartners, want u moet de historiek van dit debat, de manier waarop het is tot stand is gekomen goed in het achterhoofd houden. Er verschijnt een artikel, er is een reactie van een minister, er is een fractie die vraagt om een actualiteitsdebat te houden, en de logische vraag is of we het rapport kunnen krijgen. De eerste reactie van het Rekenhof, die ik zeer goed snap, is dat het rapport nog niet af is en ons niet kan worden bezorgd. Ik geef u gelijk: de manier waarop we nu dit rapport behandelen is beneden alle peil. Ik heb me dan gericht tot de voorzitter. Omdat ik daar niet over beschikte en het nodig vond dat het debat toch op niveau zou kunnen worden gevoerd, heb ik dan inderdaad gevraagd of we als parlement dan ten minste de voorlopige versie, waar een journalist blijkbaar wél over beschikt, zouden kunnen krijgen, in functie van dit debat. De voorzitter is daarop ingegaan en heeft inderdaad de voorlopige versie naar het parlement gebracht. Dat is de historiek.

U bent daarnet begonnen met het uit de mantel vegen van een deel van het parlement, dat deel van het parlement dat heeft geijverd om toch ten minste iets als basis te hebben, en geen Belgabericht, om dit debat te voeren. Uw eerste opmerking, uw historiekje daar met de pers, wat u hebt gelezen bij Belga: ik vermoed dat dat een vraag was aan minister Somers.

Minister Bart Somers: Ik zal straks in algemene termen reageren, maar ik had toch graag gereageerd op de tussenkomst van mevrouw Moerenhout. Zij zegt op basis van een rapport van het Rekenhof van 2014 dat minister Bourgeois toen werd gewaarschuwd om die vijftien lokale en regionale vzw's en die vijf Huizen van het Nederlands niet in te kantelen. Dat is iets dat ik niet begrijp. Ik denk dat het absoluut noodzakelijk was dat die werden ingekanteld. Die kwamen elk vanuit een bepaalde traditie, vanuit vrijwilligheid, het middenveld. Elk had met heel veel engagement iets opgebouwd, maar er was geen sterk en robuust Vlaams agentschap dat dat integratie- en inburgeringsbeleid kon dragen. Iedereen die aan dat proces begon, wist en weet dat het verschrikkelijk moeilijk is om dat te doen, maar als ik nu de Groenfractie hoor, dan lijkt het wel alsof ze de klok wil teruggedraaien en eigenlijk liever vandaag nog met vijftien onafhankelijk van elkaar werkende agentschappen en vzw'tjes had gezeten, die elk met veel goede bedoelingen en met veel engagement en goede wil op het terrein het inburgeringsbeleid moesten invullen. Ik denk dat dat een totaal foute keuze zou zijn geweest. Onze partij, mijn partij zat niet in de meerderheid op het moment dat minister Bourgeois die keuze heeft gemaakt, maar ik zeg u: het was de juiste keuze. Het was een moeilijke keuze, een moedige keuze, maar de juiste keuze. *(Applaus bij de meerderheid)*

An Moerenhout (Groen): Minister, ik ben verrast door het feit dat u zo denigrerend spreekt over de vijftien vzw'tjes die ingekanteld ... *(Rumoer)*

Ja, u mag er het verslag op nalezen. U hebt het gehad over de vijftien "vzw'tjes" die werden ingekanteld.

U hebt me woorden in de mond gelegd. U zat op dat moment inderdaad niet in de Vlaamse Regering, maar het Rekenhof heeft zoveel jaren geleden gewaarschuwd dat de raming van die Vlaamse Regering ondermaats was, dat ze niet zou toekomen. Dat hebben we jaar na jaar gecontroleerd vanuit het parlement. Ook uw partij heeft haar job goed gedaan, bij monde van mevrouw Van Volcem, die dat goed heeft opgevolgd. Ze heeft de bevoegde minister daar toen over ondervraagd en gevraagd dat bij te sturen. Dat is niet gebeurd. Dan vind ik het uw taak als minister om dat op zijn minst te erkennen.

Een van de redenen, overigens, waarom de fusie vandaag niet goed is afgelopen, is dat die vijftien vzw'tjes heel veel expertise en ervaring hadden bijeengesprokkeld in de jaren ervoor, want het integratiebeleid was verbrokkeld, maar was heel sterk

uitgebouwd. Er was heel veel engagement, met heel veel energie en tijd van heel wat mensen. Het is de expertise van al die mensen die toen door een overhaaste, slecht geplande fusie overboord is gegooid. Dat is een van de redenen waarom we vandaag hier staan. Ik had van u als minister, en tot een paar minuten geleden had ik een hoge pet op van u, meer verwacht, en meer kennis van zaken! (*Applaus bij Groen, sp.a en de PDVA*)

Minister Bart Somers: Mevrouw Moerenhout, ik betreur uw tussenkomst, en ik zal u uitleggen waarom. Als wij een debat over integratie moeten voeren waarbij men permanent probeert mensen in een hoek te duwen en karikaturen maakt van wat mensen zeggen, dan zullen we er niet geraken. Ik zeg daarjuist dat ik heel veel respect heb voor en heel veel engagement zie bij die mensen. Dat afschilderen alsof ik denigrerend doe, vind ik flauw. Als ik spreek over vijftien vzw'tjes, dan bedoel ik daarmee dat dat vijftien regionaal ingeplante, en geen Vlaamse, structuren zijn, die elk vanuit hun eigen historiek werken. Dat afdoen als denigrerend doen over personeelsleden waar ik net een hele hoge pet van opeb, vind ik het debat niet waardig.

Wat ik het debat ook niet waardig vind en ook weinig zinvol vind, is dat we heel veel projecteren naar het verleden. Ik heb tot nu toe heel goed geluisterd naar de oppositie. Ik zal straks tussenkomen en uitleggen wat we gaan doen, maar ik heb tot nu toe nog niet veel constructieve en concrete voorstellen gehoord van hoe we aan de slag moeten gaan met het inburgerings- en integratiebeleid. Dat is de essentie van wat een parlement moet doen. We kunnen aan geschiedschrijving doen. We moeten een nulmeting maken. Maar we moeten vooral naar de toekomst kijken en zien met welke instrumenten, met welke hefboomen, met welke verbeteringen we er concreet voor kunnen zorgen dat die plusminus 20.000 tot 25.000 mensen die elk jaar in Vlaanderen komen, hier ingeburgerd worden, Nederlands leren, maatschappelijke oriëntatie krijgen, aan de slag gaan op de arbeidsmarkt en hoe we dat performanter en beter kunnen doen. Ik sta open voor elk voorstel en elk idee, maar ik heb nog niets gehoord. (*Applaus bij de meerderheid*)

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik ben historica van opleiding. Ik kan er dus niet aan doen dat ik naar het verleden kijk. Ik kan alleen maar vaststellen – en dat is wat ons hier vandaag heel erg irriteert – dat de problemen bij het Agentschap Integratie en Inburgering veel te lang onder de radar zijn gebleven, veel te lang zijn ontkend, waardoor ze vandaag alleen maar zijn geëscaleerd. Niemand hier twijfelt aan de toewijding van het personeel. Niemand hier twijfelt aan het feit dat er grote uitdagingen zijn op het vlak van samenleven. U hebt de verantwoordelijkheid om die problemen op te lossen, en ze hadden absoluut niet zo groot moeten zijn. Dat is het punt dat we hier vandaag willen maken. (*Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA*)

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik weet niet of ik mevrouw Goeman goed heb begrepen en of ze 'historica' of 'hysterica' zei. (*Gelach*)

Dat is me even ontgaan. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Hannelore Goeman (sp.a): Zeer laag, echt zeer laag. Zo typisch rechts, een misogynie opmerking. (*Rumoer*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord. (*Rumoer. Opmerkingen*)

Voelt iedereen zich aangesproken?

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, omdat men het zo vriendelijk vraagt, wil ik niet in het verleden blijven hangen maar eens kijken naar de toekomst.

Mevrouw Sminate, ik heb dan een vraag voor u. U hebt gezegd dat deze minister voor zijn beleid een partner, een bondgenoot kan vinden in de N-VA. Ik lees vandaag in een artikel in De Standaard: "Bart Somers zegt dat het Agentschap Inburgering belangrijker wordt, maar zich moet aanpassen." Wat is blijkbaar een van de aanpassingen die hij beoogt? Dat staat in hetzelfde artikel: "Los van het inburgeren moet het AgII vooroplopen bij de creatie van een draagvlak voor diversiteit, een traditioneel pijnpunt in Vlaanderen. Dat vereist een stevige reorganisatie."

Mevrouw Sminate, dan heb ik toch een vraagje voor u. Is dat waar u met de N-VA, met deze Vlaamse Regering, met dit integratie- en inburgeringsbeleid in Vlaanderen naartoe wil: de omgekeerde integratie, de Vlaming die zich aanpast aan de diversiteit in plaats van de vreemdeling in Vlaanderen die zich aanpast aan de Vlaamse waarden en normen? Als dat de weg is die u samen met ministers Somers wilt bewandelen, dan moet u zich toch eens afvragen of dat inderdaad de weg is die ook de Vlaming uitgestippeld heeft op 26 mei vorig jaar. Als u de Vlaming nog meer de diversiteit wilt opdringen, samen met uw minister van Diversiteit, dan zult u niet alleen de Vlaming maar zeker ook het Vlaams Belang op uw weg vinden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Nadia Sminate (N-VA): Mijnheer Janssens, u moet mijn woorden natuurlijk niet verdraaien. Ik had het op dat moment over de modernisering van het agentschap. Ik had het ook over innovatieve projecten, zoals digitalisering van Inburgering. Daar had ik het over!

Collega Rzoska, het is wel degelijk uw buurvrouw op de eerste rij die dit debat heeft aangevraagd, op basis van een Belgabericht. U hebt dan inderdaad het fatsoen gehad om het voorlopige rapport te gaan opvragen. Ik heb er veel respect voor dat u dat hebt gedaan. Maar we hebben dat net voor de start van deze plenaire vergadering pas gekregen, waardoor het onmogelijk kan leiden tot een goed en grondig debat. Dat is het debat dat ik heb willen voeren.

Collega's Goeman en Moerenhout, ik kan natuurlijk nog eens gaan uitleggen wat de redenen zijn waarom het agentschap op dit moment nog niet zo efficiënt werkt als we zouden willen. Maar als je natuurlijk keer op keer blijft weigeren om naar die argumenten te luisteren, dan zal het niet veel zin hebben, vrees ik. Wij ontkennen helemaal niet dat er ruimte is voor verbetering. Maar wij hebben een duidelijke keuze gemaakt; we hebben ervoor gekozen om te voorzien in extra trajecten voor asielzoekers.

U kunt nu opnieuw gaan ontkennen dat die asielzoekers er waren, maar de cijfers zijn wat ze zijn. Ik verdedig hier die vele nieuwkomers in Vlaanderen die vandaag de dag heel vlot zijn ingeburgerd, en heel goed Nederlands spreken. En dat is mijn taak hier. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik wil vragen dat de opmerkingen van de heer Janssens ten aanzien van mevrouw Goeman uit het verslag worden geschrapt. Dit is een platte, seksistische opmerking die nergens thuishoort, en al zeker niet in een parlement. Trek die opmerking terug, mijnheer Janssens. *(Opmerkingen bij Vlaams Belang. Applaus bij de PVDA, Groen, sp.a en Open Vld)*

De voorzitter: Collega D'Haese en andere collega's, we kunnen het erover eens of oneens zijn, maar het is natuurlijk wel het recht van de heer Janssens om hier in het parlement de woorden te gebruiken die hij heeft gebruikt.

Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Collega's, het Vlaams inburgeringsbeleid is ondertussen een flinke puber van 16 jaar. Het is een beetje symbolisch, de cirkel is bijna rond. Het was minister-president Somers die, samen met de eerste functioneel bevoegde minister, Marino Keulen, op 1 april 2004 het eerste inburgeringstraject boven de doopvont hield. De cirkel is bijna rond; zij kunnen de flinke puber nu begeleiden naar een nieuwe levensfase: een volwaardig, volwassen Vlaams inburgeringsbeleid met een nieuwe doelgroep en inhoud.

Het is er nog niet over gegaan, maar ik maak graag van de gelegenheid gebruik om toch te zeggen dat in het regeerakkoord – dat is bijzonder goed, zeker wat dit stuk betreft – een volledig nieuw traject op poten staat, een inburgering 2.0. Het Nederlands is primordiaal, uiteraard, maar het gaat ook over de kansen op werk: iedere nieuwkomer wordt door VDAB naar een arbeidsperspectief geleid. Maar er is ook een volwaardige nieuwe poot: naast het traject maatschappelijke oriëntatie is er ook een maatschappelijke stage van veertig uur, een buddyproject. Het gaat om een stage bij een organisatie, bedrijf of vereniging, op maat van de nieuwkomer.

Uit heel dat regeerakkoord spreekt een ambitie, een ambitie om iedere nieuwkomer bij de hand te nemen, en hem mee te helpen zoeken naar een plaats in onze Vlaamse samenleving. Dat is een huizenhoge ambitie: een traject op maat van iedere inburgeraar, een traject dat efficiënter en effectiever wordt, resultaatgericht, digitaal, met verschillende niveaus, inburgering 2.0.

Het hoeft uiteraard geen betoog dat dat hele traject moet worden uitgerold door een performant agentschap. En dat gaat heel breed. Duizenden, tienduizenden inburgeraars in heel Vlaanderen, dat vergt een performante overheid.

Maar daartegenover, tegenover die huizenhoge ambitie, staat een iets minder ambitieuze realiteit: nieuwkomers hebben het in Vlaanderen moeilijk om een dak boven hun hoofd te vinden, 35 procent van de kinderen van nieuwkomers loopt achterstand op in het lager onderwijs en tot wel 40 procent van de kinderen van nieuwkomers slaagt er niet in om het secundair onderwijs af te ronden. Dat zijn hallucinante cijfers.

Wat baten politieke retoriek en politieke afrekeningen, als er op het einde van de rit duidelijk maar één kind van de rekening is? Die politieke afrekening brengt niet veel zoden aan de dijk. We hebben het rapport van het Rekenhof een halfuur geleden binnen gekregen. Er is een audit geweest door het Agentschap Binnenlands Bestuur en zoals dat hoort in een democratie, komt het Rekenhof reken-schap afleggen aan het parlement. We zullen met de commissievoorzitter zeker afspraken kunnen maken over de manier waarop we dat debat kunnen houden en dat onderzoek van het Rekenhof kunnen bespreken in de commissie.

Wanneer we dat debat voeren, mogen we echter niet vergeten dat we het dan ook hebben over zevenhonderd mensen die op dagelijkse basis het beste van zichzelf geven. Dat zijn zevenhonderd werknemers van wie de minister terecht zegt dat ze in de maatschappelijke frontlinie staan. Dat zijn zevenhonderd mensen die hun werk met de beste bedoelingen en naar hun beste vermogen hebben gedaan. Wil dat zeggen dat we de fouten uit het verleden onder de mat moeten vegen? Absoluut niet, we moeten ze in de ogen kijken, maar dan wel op een ordentelijke manier en met het oog op de toekomst. We moeten lessen trekken uit het verleden en we moeten eruit leren hoe het beter kan in de toekomst. Dat is nu het belangrijkste punt en we hebben het er in de commissie al enkele keren over gehad. We kijken dan ook uit naar de plannen van de minister, want de essentiële vraag is hoe we goed en snel uitvoering gaan geven aan het regeerakkoord, hoe we dat ambitieuze beleid op poten gaan zetten en – vooral – hoe we daar een agentschap voor gaan uitbouwen dat goed bestuurd is en zelf ook goed kan aansturen en zo vorm en rug-gengraat kan geven aan dat beleid, in heel Vlaanderen.

Mevrouw Goeman, ik ben ook historica en ik wil graag afsluiten met een mooi citaat van Harry Mulisch: "Politiek is vloeibare geschiedenis. Geschiedenis is gestolde politiek." (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Geachte voorzitter, lieve collega's, mijnheer Van Rooy, ... (*Gelach bij het Vlaams Belang*)

Mijnheer Van Rooy, u doet Vlaanderen onrecht aan. Vaak horen we hier dat we met Vlaanderen altijd maar naar het noorden moeten kijken, maar wat inburgering betreft, collega's, hoeven we dat niet te doen. Wat inburgering betreft is Vlaanderen geen volger, maar – en daar mogen we eigenlijk wel trots op zijn – koploper. Ja, dat gaat met horten en stoten en met vallen en opstaan, maar we mogen trots zijn. Op dit vlak mag het noorden naar ons komen kijken.

Het was onder de eerste Vlaams minister bevoegd voor de inburgering, Marino Keulen, dat op 1 april 2004 de verplichte inburgering van kracht werd. Vlaanderen was daarmee een absolute pionier in Europa. We zijn nu vijftien jaar verder en vijftien jaar na de invoering ervan, moeten we nog maar weinig mensen overtuigen van het belang van inburgeringstrajecten – gelukkig maar. Die trajecten zijn essentieel om nieuwkomers in onze samenleving de vaardigheden te geven die ze nodig hebben om hier te leven en werken.

En toch mogen we niet blind zijn voor de tekortkomingen en het feit dat nog te weinig inburgeraars vlot doorstromen naar een job. We mogen ook niet blind zijn voor de vaststelling dat we nog te vaak naast elkaar en te weinig met elkaar leven. We moeten dus trots zijn op de afgelegde weg, maar we moeten ook de wil hebben om het nog beter te doen. Dat is wat deze Vlaamse Regering wil doen met haar inburgeringsbeleid.

Het akkoord is daarom ook zeer ambitieus. Bestaande pijlers worden aangescherpt. Nederlands leren is en blijft de allereerste opdracht, want zonder kun je gewoon niet functioneren in onze samenleving.

Ook voor het luik maatschappelijke oriëntatie gaat de lat naar omhoog. Met centraal georganiseerde toetsen bewaken we de kwaliteit en garanderen we dat nieuwkomers niet alleen weten hoe ze een tram moeten nemen, maar ook welke onze maatschappelijke spelregels zijn, onze fundamentele rechten en vrijheden, die ook zij moeten respecteren.

Meer dan ooit wordt het inburgeringstraject ook een traject naar werk. Elke nieuwkomer wordt verplicht om zich binnen de twee maanden aan te melden bij VDAB. We doen dat niet alleen omdat we van nieuwkomers verwachten dat ze ook bijdragen aan onze samenleving. We doen dat ook – laat ons er eerlijk in zijn – uit puur eigenbelang. We gaan – en ik weet dat niet iedereen er altijd van overtuigd is – ze allemaal nodig hebben om de krapte op onze arbeidsmarkt op te lossen, om ervoor te zorgen dat onze bedrijven en onze economie blijven draaien. Zo kunnen we onze welvaart, onze gezondheidszorg, onze pensioenen veiligstellen.

Er komt een nieuwe vierde pijler: een traject naar participatie, naar netwerk, kortom een traject naar meer 'samenleven'. Via een buddyproject, een stage, vrijwilligerswerk willen we nieuwkomers helpen om sneller te integreren, een inspanning die trouwens niet alleen van hen moet komen maar van ons allemaal.

De ambities zijn dus groot. Collega Partyka, u was me voor, maar na de kinderen de puberjaren, die altijd een tijd zijn van groeipijnen en experimenteren, van vallen en opstaan, ondanks de inspanningen van alle ministers die het hebben gedaan, wordt het inburgeringstraject in Vlaanderen nu stilaan volwassen.

Collega's, deze ambities kunnen we maar waarmaken als we natuurlijk een performant agentschap hebben. Daar wringt – en daar moeten we eerlijk in zijn – vandaag het schoentje. De voorbije jaren voer het agentschap in woelig water. Welke de oorzaken zijn, wie de verantwoordelijke is, daar spreek ik me niet over uit. Daarvoor wachten we misschien ook best het definitieve rapport af, dat we dan in de commissie kunnen bespreken en waaruit we dan lessen kunnen trekken. Ik ga hier niet de grootinquisiteur worden van het agentschap.

Voor mij is het veel belangrijker dat we vooruit kijken. Zoals ik al zei, zijn de ambities groot en ligt er veel werk op de plank. De minister gaf al enkele lijnen aan en hoe hij die ambities wil realiseren: door resoluut te kiezen voor een nieuwe aanpak met inzet van nieuwe digitale lestechnieken en door te kiezen voor meer maatwerk. We bieden de nieuwkomer een doelgerichter project aan, rekening houdend met zijn of haar vaardigheden en capaciteiten. Want, collega's, dit is nodig. Al te vaak zien we nog dat nieuwkomers niet kunnen gaan werken omdat ze een cursus moeten volgen. Dat is absurd. Inburgering moeten een motor zijn naar een job, niet een rem.

Open Vld is daarom alvast vragende partij om nog meer in te zetten op flexibele en geïntegreerde projecten waarbij we mensen een traject op maat geven zodat ze Nederlands leren en werken, of inburgeren en onderwijs volgen. Een nieuwere en efficiëntere aanpak dus, die alleen maar voordelen heeft. Het leertraject wordt korter, de doorstroming naar werk of opleiding kan sneller en het aanbod wordt groter, waardoor we misschien ook een einde kunnen maken aan de eindeloze discussies rond het al dan niet bestaan van wachtlijsten.

Dit wordt, wat ons betreft, de uitdaging voor het agentschap en zijn zevenhonderd medewerkers, die we daarvoor ten volle moeten ondersteunen.

Collega's, vandaag gaat het Vlaanderen economisch voor de wind. Nooit waren er meer mensen aan het werk en nooit was de levensstandaard bij velen van ons zo hoog. Maar toch is er onbehagen. Mensen zijn bang om die hoge welvaart te verliezen, bang dat hun kinderen het minder goed gaan hebben dan zij. Het is een angst die – laat ons maar eerlijk zijn – door sommigen onder ons wordt aangewakkerd en omgezet in haat en afgunst.

Deze regering wil daar resoluut tegen ingaan en kiest resoluut voor hoop. Ze doet dat met een stevig plan, waarbij we inspanningen vragen van iedereen: nieuwe en oude Vlamingen, van de lokale voetbalclub, de jeugdbeweging, het wijkschooltje, het gemeentebestuur en ook het Agentschap Integratie en Inburgering. We leggen de lat voor iedereen hoger: voor nieuwkomers, voor ons en voor het agentschap, omdat we goed genoeg beseffen dat we in dezen niet mogen mislukken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, ik heb in de krant gelezen dat u naar de toekomst wilt kijken. Dat is goed. Het is goed dat u naar de toekomst wilt kijken, maar de waarheid heeft ook haar rechten. De waarheid is dat er jarenlang, te lang, weggekeken is van de problemen. De geschiedenis is hier wel degelijk van tel. Er is daarnet gezegd dat de geschiedenis hier niet van tel is, maar natuurlijk is die van tel. Want als we leren van de geschiedenis, dan kunnen we die toekomst, die u zo graag wilt uitbouwen, beter uitbouwen. Ik ga niet herhalen wat er allemaal gezegd is het debat, maar de geschiedenis is wel van tel. Neem die ter harte en leer ervan. Het advies van het Rekenhof is niet mals. Het zegt heel duidelijk waar de klepel hangt. Neem dat alstublieft mee.

Als er één oproep is vanuit onze fractie, dan is dat: stuur bij. U wilt bijsturen. Dat is goed. Maar doe dat grondig genoeg, want we hebben ondertussen veel te veel

waardevolle tijd verloren. Ik heb gelezen dat u wilt inzetten op een visitatie-commissie en een nieuwe directeur. Dat is goed. Dat steunen we. Maar onthoud dat de noden veel breder zijn dan dat.

U vroeg mij daarnet naar constructieve maatregelen. Wel, bij dezen. Ten eerste: het agentschap heeft nooit gewerkt omdat de fundamenten van bij de start al fout zaten. De expertise, de begeleiders, het middenveld: hun stem is niet genoeg gehoord. Die moeten een plek vinden in heel die organisatie, want die hebben waardevolle expertise opgebouwd. Betrek die, geef die een centrale plaats in het nieuwe integratiebeleid, een volwaardige plaats.

Ten tweede: zet in op het aanbod 's avonds en tijdens het weekend. Vandaag moeten nieuwkomers nog steeds kiezen of ze Nederlandse les gaan volgen, of dat ze normen en waarden gaan bijleren in maatschappelijke oriëntatie, of dat ze gaan werken. Dat is ongelooflijk zonde. Iedereen in de samenleving vraagt: laat ze Nederlands leren, laat ze werken. Zorg inderdaad voor gecombineerde trajecten. Zorg ervoor dat ze niet moeten kiezen, zoals nu wel het geval is.

Ten derde, een vraag die ook al jaren gesteld wordt, dus leer ook hier alstublieft van de geschiedenis: zet in op persoonlijke trajecten op de werkvloer. Niet alleen wij zijn daar al jaren vragende partij voor, maar ook het agentschap en VDAB. VDAB vraagt al jaren om daarop in te zetten. Er bestaan een aantal schitterende trajecten, waarbij nieuwkomers op hetzelfde moment Nederlandse les krijgen, bijvoorbeeld in de voormiddag, en dan in de namiddag stage gaan lopen in een bedrijf en daar de theorie in praktijk kunnen omzetten. Na x-aantal maanden zijn er heel wat werkgevers die die stagiairs aannemen als werknemer, omdat ze op een heel laagdrempelige en positieve manier kennis hebben kunnen maken met de kwaliteiten van de nieuwkomers. Die proefprojecten dateren al van acht jaar geleden, maar vandaag zijn die nog steeds niet uitgerold, of toch niet op een brede manier. Zet daarop in. Dat is zo'n succesvol project. Iedereen vraagt daarnaar. Het is ongelooflijk goed voor de samenleving. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat daar vandaag nog niet massaal op is ingezet.

En ten vierde: depolitiseer de raad van bestuur. We zijn zoveel kostbare jaren verloren doordat alle belangrijke postjes in handen waren van één en dezelfde partij: de directeur, de voorzitter van de raad van bestuur, de bevoegde minister, de minister-president. En zo kon het gebeuren dat die partij het hele mismanagement zoveel jaren in de doofpot heeft gehouden. We mogen dat geen tweede keer meer laten gebeuren, want de Vlamingen zijn die manier van aan politiek doen echt grondig beu. En geef ze eens ongelijk. Dus haal de politiek uit de raad van bestuur en laat die leiden door externe experts. Er zitten inderdaad een aantal experts in, maar ten eerste: het zijn er niet genoeg. En ten tweede: breng daar experts in met kennis van zaken, zodat het agentschap op een degelijke, technische manier goed begeleid kan worden.

Tot slot stel ik mij vragen bij het betalend maken van de taaltesten. U weet dat ik daar inhoudelijk een aantal problemen mee heb, omdat ervaring in het buitenland heeft aangetoond dat dat niet werkt en dat de slaagkansen halveren als je taaltesten betalend maakt. Er is ook een open brief geweest van de integratiesector zelf, met de vraag om dat alstublieft niet te doen, omdat het contra-productief is. Vandaag zitten we bovendien in de situatie dat we een agentschap hebben dat slecht functioneert. U hebt nu de uitdaging om dat de komende jaren weer op de rails te zetten. Nog los van de inhoudelijke bezwaren, vind ik het principieel niet juist en onrechtvaardig dat u nieuwkomers geld wilt aanrekenen voor een traject bij een agentschap dat vandaag eigenlijk slecht wordt gerund. Het zou van fatsoen getuigen dat u eerst de puinhopen van de N-VA opruimt en het agentschap weer op de rails krijgt, alvorens extra verplichtingen en extra bedragen te vragen aan de inburgeraars.

Want, minister, in uw beleidsnota staat te lezen: 'Voor wat, hoort wat.' De samenleving verdient inderdaad nieuwkomers die vlot Nederlands spreken, die snel Nederlands leren spreken. Maar de nieuwkomers die verdienen óók iets. Zij verdienen degelijke, werkende trajecten, zodat ze op zijn minst de kans krijgen om te inburgeren en te integreren. Voor wat, hoort wat, maar dan mag het minstens in twee richtingen gelden. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is vreemd dat we vandaag blijkbaar niet mogen spreken over de verantwoordelijken van het slecht organiseren van een agentschap. Twee legislaturen en tien jaar heeft de N-VA het Agentschap Inburgering en Integratie onder haar minister gehad. Tien volle jaren. En wat zien we vandaag? Het is een puinhoop. En het Rekenhof getuigt ervan.

Dat kan tellen voor een partij die godganse dagen loopt te spreken over de plichten van de nieuwkomers. Mensen moeten zich integreren, mensen moeten zich aanpassen. Maar bij het Agentschap Integratie en Inburgering draait het vierkant. Er ontstaan wachtlijsten, waarover vandaag blijkbaar nog steeds niet mag worden gesproken. En het personeel wordt te pas en te onpas aangeworven en vervolgens weer ontslaan, met blijkbaar foutieve ontslagvergoedingen. Dat is erg pijnlijk en dat kan toch wel tellen voor een overheidsagentschap.

Er is een wachtlijst om te integreren en dat noemen wij blijkbaar 'Vlaamse excellentie'. En ik geef toe, collega's, wachtlijsten zijn stilaan een Vlaamse traditie geworden: voor sociale woningen, voor mensen met een handicap, voor scholen, voor de psycholoog, voor schuldhulpverlening. Dat blijkt hoofdstuk zeven te zijn van de Vlaamse canon. Misschien is dat een deel van de inburgeringscursus: nieuwkomers op een wachtlijst plaatsen om hen voor te bereiden op het leven in onze excellerende regio.

Jaren van mismanagement en achtergehouden wachtlijsten moeten nu worden rechtgetrokken door de minister. Dat is ook het minste wat we kunnen verwachten van een overheidsagentschap, aangezien de Vlaamse overheid dat vandaag ook van allerlei andere culturele en sociale organisaties vraagt.

Collega's, een cursus maatschappelijke oriëntatie en taal is erg belangrijk. En bepaalde parlementsleden zouden die cursus blijkbaar het best nog eens volgen, want voor seksisme is er in onze samenleving geen plaats, mijnheer Janssens. Maar na die cursus is er ook verdere opvolging nodig. Leren zwemmen stopt niet na de watergewenning, want dan verdrink je. Er werd hier voorheen ook al gesproken over het belang van opvolging. De maximale dossierlast van de trajectbegeleiders van het agentschap is 125 dossiers. Dat zou het maximum moeten zijn. Maar vandaag zien we dat heel veel trajectbegeleiders tot 200 mensen moeten begeleiden: naar een opleiding, naar de arbeidsmarkt, voor kinderopvang, voor school, voor huisvesting. Begeleiding stopt niet na het inschrijven bij VDAB. En zo'n opvolging is een voorwaarde voor een geslaagde integratie.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele, mag u worden onderbroken?

Lise Vandecasteele (PVDA): Liever niet.

De voorzitter: Nadien dan.

Lise Vandecasteele (PVDA): Nadien, oké.

Maar ook de kostprijs is, zoals collega Moerenhout al zei, een probleem. Je leert ook niet zwemmen door het examen betalend te maken. Vandaag kost een inburgeringscursus 360 euro. Maar heel wat van de mensen die vandaag een

inburgeringscursus volgen, doen dat op vrijwillige basis. EU-burgers zijn niet verplicht om een inburgeringscursus te volgen. Het is dus maar de vraag of zij vrijwillig zo'n traject zullen volgen wanneer zij daarvoor moeten betalen. Een paar honderd euro is dat, 360 euro, als je slaagt voor alle examens. Dat lijkt eerder een afradingsbeleid dan een integratiebeleid. Het is een creatieve oplossing voor wachtlijsten, maar het zal de integratie niet bevorderen. Van de totale groep EU-burgers die niet verplicht zijn om in te burgeren, doet een klein derde dat vandaag. 29 procent kiest voor vrijwillige inburgering. We zullen zien wat dat in de toekomst zal geven met het betalend maken van deze cursus, wat een slecht idee is.

Maar niet enkel de kostprijs voor inburgering gaat omhoog, ook de kostprijs van de tolken gaat omhoog. Sociale tolken kosten tegenwoordig 48 euro per uur, terwijl dat voorheen 8 euro per uur was.

Als een nieuwkomer vandaag een sociale tolk wil betalen, kan hij maar beter een ministerloon verdienen. Dat is misschien ook meteen een manier om de mensen voor te bereiden op het leven in ons Vlaanderen en hoofdstuk 12 van de Vlaamse canon, de factuurregering, te leren kennen. Wat Vlaanderen doet, doet het liefst veel duurder. Maar dat wil concreet het volgende zeggen voor de mensen. Ik ondervind dat zelf aan den lijve als huisarts. Als mensen vroeger naar mij kwamen voor een moeilijk gesprek en ze spraken moeilijk de taal, dan konden wij heel gemakkelijk gebruikmaken van een telefoontolk. Het is zeer laagdrempelig, zeer gemakkelijk en heel aangenaam, ook voor de patiënt, zeker als het gaat over moeilijke onderwerpen, wanneer je een tolk kunt gebruiken in plaats van dat kinderen of familie zo een moeilijk gesprek moeten gaan vertalen. Voor een medisch gesprek of een juridisch gesprek komen er vandaag voor de nieuwkomers heel wat meer kosten bij kijken.

Minister, we hebben dus echt nood aan een performant, kwaliteitsvol agentschap Integratie, waar de medewerkers niet met een enorme dossierlast te maken krijgen. We hebben een integratiebeleid nodig dat geen extra drempels toevoegt maar net drempels probeert weg te werken. Daarvoor hebben wij een politiek nodig waarbij we geen nationalistische oogkleppen op hebben maar waar we meewerken met de expertise die er in het middenveld bestaat. Zo kunnen wij bouwen aan een toekomst met iedereen, want er is geen tijd te verliezen. (*Applaus bij de PVDA*)

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Mevrouw Vandecasteele, ik heb een heel concrete vraag voor u. Als PVDA'ster beseft u wel dat je een euro maar één keer kunt uitgeven. Elke euro die de overheid uitgeeft, moet toch wel tien keer worden omgedraaid, zou ik denken, zeker in tijden van besparingen. Er wordt zowat op elke sector bespaard, niet in de laatste plaats de welzijnssector. Ik geef dus aan u de keuze: ofwel betaalt u de maandfactuur van een rusthuis voor twee van onze ouderen, om die toch een zetje te geven, want die hebben het zeer moeilijk, ofwel betaalt u de inburgeringscursus van één vreemdeling. Wat kiest u?

Lise Vandecasteele (PVDA): Mijnheer Van Rooy, als u wilt dat de mensen die hier komen wonen, gaan werken en bijdragen tot de samenleving, waardoor we met veel meer mensen een sterke sociale zekerheid kunnen betalen, dan kunnen wij perfect de facturen van de rusthuizen betalen. Maar als u wilt dat die mensen niet integreren en niet kunnen gaan werken, dan gaan we daar veel meer kosten aan maken. Dus, ja, ik wil dat mensen kunnen integreren, kunnen werken en kunnen deelnemen aan de samenleving en belastingen kunnen en mogen betalen. (*Applaus bij de PVDA en Groen*)

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat is eigenlijk geen antwoord. Het stelt me eigenlijk teleur. Nogmaals, ik heb u de keuze gegeven. Waarvoor kiest u? U weet

zeer goed dat met de huidige financiële toestand, de sociaal-economische toestand van ons Vlaanderen en België, het niet mogelijk is om beide te doen. Dat is gewoon niet mogelijk. Ik wil gewoon niet dat er nog veel meer vreemdelingen komen die moeten inburgeren en die dus 4000 euro per vreemdeling per cursus aan de Vlamingen kosten. Voor dat bedrag kunnen wij, nogmaals, de huurprijsfactuur van twee ouderen betalen. Maar u kiest dus voor de vreemdeling, neem ik aan?

Lise Vandecasteele (PVDA): Mijnheer Van Rooy, ik herhaal, als u een sterke sociale zekerheid in België wilt, en ik hoop dat u dat wilt, als u veel mensen wilt hebben die werken en die bijdragen aan een sterke sociale zekerheid, waarbij de kosten voor het welzijn van de mensen betaalbaar kunnen worden gemaakt, dan moeten we met veel mensen zijn die werken en moeten wij werk maken van integratie. *(Applaus bij de PVDA en Groen)*

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Voorzitter, collega's, eerst en vooral wil ik de interveniënten danken voor de tussenkomsten. Sommigen zegden dat we dit debat misschien niet moeten voeren. Het is mijn overtuiging dat we over belangrijke maatschappelijke uitdagingen in dit parlement veel moeten praten, discussiëren en van gedachten wisselen. Hoe we nieuwkomers integreren, hoe we als samenleving omgaan met diversiteit, is een van de grootste maatschappelijke uitdagingen waar wij in Vlaanderen en in de rest van Europa mee worden geconfronteerd.

Als u naar ons Vlaams regeerakkoord kijkt, dan ziet u dat daar ook heel veel aandacht aan wordt besteed. We hebben daar een heel ambitieus programma in neergeschreven, en dat is terecht, we moeten daar niet omheen draaien of van weggijken, want er leeft in onze samenleving heel veel onbehagen over de manier waarop Vlaanderen de voorbije decennia is verkleurd. Er is, ik las het onlangs bij Paul Scheffer, een gedeeld gevoel van verlies, gedeeld door alle mensen in de samenleving, of ze nu autochtone of allochtone roots hebben, een gevoel van vervreemding, van zich moeten aanpassen aan diepgaande veranderingen, cultureel onbehagen bij de ene, achterstelling en gebrek aan gelijke kansen bij een andere, te veel segregatie, isolement, onbegrip.

In het verleden is daar al hard op ingezet. Wij hebben in Vlaanderen een beleid ontwikkeld dat eigenlijk op het vlak van inburgering een internationale toets kan doorstaan. Het beleid is begonnen bij minister Marino Keulen die eigenlijk voor de eerste keer een geïntegreerd inburgeringsbeleid in Vlaanderen op poten heeft gezet. Daarna kwam minister Bourgeois die de moeilijke uitdaging op zijn schouders heeft genomen om ervoor te zorgen dat er in Vlaanderen ook een agentschap kwam dat gestructureerd en geïntegreerd dat inburgeringsbeleid op het terrein waarmaakte. Daarna kwam minister Homans aan zet die geconfronteerd werd met een zeer zware asielcrisis en die al het mogelijke heeft gedaan om daar, net als de federale overheid dat op haar domein moest doen, een antwoord op te bieden en ervoor te zorgen dat mensen die in die asielcrisis naar Vlaanderen kwamen, Nederlands konden leren en zich konden inpassen in de samenleving.

Vandaag staan we aan een nieuw hoofdstuk en we willen de lat gevoelig hoger leggen, voor nieuwkomers aan wie we meer zullen vragen, maar ook voor de ontvangende samenleving. Wij willen dat mensen in de toekomst beter Nederlands leren, een beter inzicht krijgen in onze maatschappij want dat is nodig, sneller aan de slag gaan, bijdragen aan onze economie en welvaart. We willen hen netwerken aanreiken zodat ze niet langer gesegregeerd moeten leven. We willen een nieuwkomersverklaring waarin we vanaf het begin duidelijk maken in welke samenleving ze terecht komen. En dat zal geen inspanningsverbintenis

maar een resultaatsverbintenis zijn met examens. We stellen onszelf dus veel nieuwe taken en opdrachten.

Tegelijkertijd, en dat is het tweede spoor, willen we een samenleving waarin we meer met elkaar en minder naast elkaar leven, waar er minder segregatie is en meer gelijke kansen. Het Agentschap Integratie en Inburgering is voor de Vlaamse Regering en voor mij als bevoegd minister het eerste en belangrijkste instrument om dit nieuwe beleid mogelijk te maken. Elke jaar ontvangt het 20.000 tot 25.000 nieuwe mensen, het gaat dan over een zeer divers publiek, met verschillende redenen hier aangekomen. Daarvan bestaat 15 procent uit vluchtelingen, 45 procent komt in het kader van huwelijksmigratie, nog andere komen hier werken of studeren, ook uit de EU+-landen.

Om dat goed te doen moet het agentschap zich aanpassen. En nogmaals, ik heb een ongelofelijke bewondering voor de mensen die in dat agentschap werken, dat zijn mensen die in de frontlijn van een van de moeilijkste uitdagingen van onze samenleving staan. Velen onder ons praten veel over inburgering, Nederlands leren en waarden delen, zij werken er elke dag aan in vaak moeilijke omstandigheden maar op een gedreven en geëngageerde manier.

Maar we moeten beter, we moeten performanter, ambitieuzer en scherper zijn en daarom heb ik een visitatiecommissie geïnstalleerd bestaande uit een aantal professoren die de verschillende deeldomeinen goed kennen. Tegen eind deze maand moeten ze mij een rapport bezorgen, een foto van vandaag, want je kunt niet bouwen als je niet weet wat de fundamenten zijn. Daar zitten ongelofelijk veel goede elementen in maar ook zaken, we moeten daar niet flauw over doen, die beter kunnen.

Ze moeten vooral een traject naar de toekomst aanreiken, een transitieplan over hoe we van nu naar het ambitieniveau van morgen kunnen gaan. In alle eerlijkheid, daarbij interesseert het verleden mij eigenlijk heel matig of bijna niet. Ik kijk naar de toekomst. Ik heb verschillende interveniënten voorstellen horen doen, interessante voorstellen. Ik heb verschillende interveniënten horen vertellen wat er vandaag al goed werkt. Spijtig genoeg heb ik sommige collega's ook zwartepieten horen uitdelen. Daar heeft geen enkele nieuwe Vlaming een boodschap aan. Daarmee geraken we geen millimeter verder.

Het interesseert me niet om een proces te maken van het verleden, maar wel een project te maken voor de toekomst. En we kunnen beter. We moeten een kwantsprong maken, niet alleen omdat we verbetering kunnen boeken, maar omdat we heel ambitieus zijn. In ons Vlaams regeerakkoord hebben we geschreven dat we kijken naar de Hanzelanden. Mijn ambitie ligt veel hoger. Ik wil dat binnen vijf jaar de Hanzelanden hier komen kijken hoe wij inburgeren en integreren. Dat is een ambitieus Vlaanderen. (*Applaus bij Open Vld en CD&V*)

Dat het beter kan, dat is een feit, dat is trouwens altijd zo. 'Plus est toujours en nous'. Altijd kunnen dingen beter. Mijn voorganger heeft daar trouwens heel hard aan gewerkt. Dat wil ik ook heel duidelijk zeggen. Er was onverwacht een asielcrisis, maar ze heeft de middelen en de mensen gevonden om dat op te vangen. Bovendien heeft zij de eerste belangrijke stappen gezet naar digitalisering, waarop ik als opvolger nu kan voortbouwen en dat ik in een hogere versnelling kan brengen. Dat is de taak van de volgende minister.

Zij was ook niet blind voor de problemen en moeilijkheden. Ze heeft zelf een studie besteld bij IDEA Consult om te kijken waar de problemen en de moeilijkheden zitten. Ook daar moeten we ernstig in zijn. Die moeilijkheden zijn er. Ik heb gepraat met heel veel spelers op het terrein, met de voorzitter, met de leden van de raad van bestuur, met de waarnemend directeur. Er is het Rekenhof, er is IDEA Consult, er zijn de personeelsleden, er zijn de antwoorden

op vragen. Ik vind dat een minister en een parlement en een samenleving, als ze worden geconfronteerd met moeilijkheden, niet mogen weggijken. Dat is niet mijn stijl. We moeten het hoofd niet in het zand steken, maar de uitdagingen in de ogen kijken en aanpakken.

Als ik zeg dat er winst te boeken valt, dan is dat ook zo. Er is daar een heel groot verloop van leidinggevende functies. Zes directeurs weg, vier provinciale managers. Op het moment dat er tijdelijke invulling moest worden gegeven aan posities zijn er contracten van onbepaalde duur aangereikt. Er is het probleem dat er op een zeker moment een plan was om maatschappelijke oriëntatie op peil te brengen voor het jaar 2019, maar de eerste aanwervingen zijn gebeurd in november 2019.

Er is de vaststelling dat men soms niet heeft aangeworven op basis van behoeften, maar op basis van beschikbare middelen. Als ik vraag aan de voorzitter van de raad van bestuur hoeveel een inburgeringstraject nu effectief kost, dan moet die zeer gedreven voorzitter van de raad van bestuur zeggen: dat is een probleem dat we hebben, we hebben geen goed cijfermateriaal.

Er zijn wachtlijsten voor maatschappelijke oriëntatie. Als je daar in de diepte naar vraagt, is het onduidelijk hoe, wat en hoeveel. Als men tegen mij soms zegt dat bepaalde talen van mensen hier moeilijk te vinden zijn, en het blijkt over Spaans, Arabisch en Turks te gaan – zelfs de heer Van Rooy zal akkoord gaan dat die mensen in onze samenleving niet zo moeilijk te vinden zijn –, dan is er een probleem.

Er is onduidelijkheid over de doorlooptijd van zo'n cursus. Als ik dan vraag hoe we dat gaan opvangen, dan krijg ik een plan dat we die achterstand binnen twee jaar zullen hebben ingelopen. Dat mogen we niet aanvaarden. Als ik vraag om het model van Denemarken, dat ons interesseert, eens concreet uit te leggen, dan krijg ik te weinig feedback of niet genoeg gestructureerd.

Er kunnen heel wat dingen beter. Nogmaals, dat is geen verwijt aan het personeel, dat is zelfs geen verwijt aan de raad van bestuur, het is geen verwijt aan welke politieke partij ook. Het is een foto van de actualiteit ten aanzien van een enorme uitdaging waar we voor staan. Wat we nodig hebben, is focus, visie en de wil om vooruit te gaan, zonder heilige huisjes en zonder angst voor verandering.

Ik heb gesproken tijdens de nieuwjaarsreceptie van het agentschap. Daar waren honderden ambtenaren, excuseer, personeelsleden van het agentschap. Ik heb het engagement gevoeld, maar ik heb een boodschap gegeven. We kunnen ons geen angst voor verandering permitteren. Het ongemak van het status quo is groter dan de angst voor verandering. Dat is het omgekeerde van wat een sociaaldemocraat in Nederland ooit heeft gezegd. De angst voor verandering mag niet groter zijn dan het ongemak van het status quo.

Hoe zullen we dat doen? We hebben een sterk Vlaams regeerakkoord en ik wil zes trajecten verduidelijken.

Eerst en vooral wil ik, in navolging van wat mijn voorganger is gestart, om verschillende redenen resoluut op digitalisering inzetten. We geven cursussen maatschappelijke oriëntatie. In die cursussen zijn velden en doelstellingen bepaald, maar er zijn geen volledig uitgewerkte cursussen die in meer dan honderd talen worden gegeven. We moeten die mensen soms zoeken en opleiden. Dat zijn mensen van goede wil, maar we moeten in honderd verschillende talen uitleggen wat de gelijkheid van man en vrouw in onze samenleving betekent en hoe we openstaan ten aanzien van genderdiversiteit of, bijvoorbeeld, seksuele diversiteit.

Ik wil dat die cursussen worden gedigitaliseerd en op een correcte manier worden vertaald, voor mijn part in meer dan honderd talen. We moeten zeker zijn dat de

boodschap met de moderne technologie helder en duidelijk wordt gemaakt. Moeten we die mensen nog klassikaal opvangen in meer dan zeventig verschillend gebouwen in Vlaanderen? Is dat het Vlaanderen van de 21e eeuw? Kunnen we dat niet performanter maken, zodat die mensen niet alle lessen allemaal samen moeten volgen, maar sommige lessen ook thuis kunnen volgen op het moment waarop dat voor hen past en gemakkelijk is? Dat zal niet voor iedereen kunnen, maar wel voor een heel grote groep. We mogen niet vergeten dat het een zeer divers publiek is. Het gaat om 5 procent analfabeten en 20 procent traaglerenden, maar dus ook om 75 procent andere mensen die in onze samenleving komen en waarmee we veel performanter kunnen werken.

We moeten integratie en werk veel meer laten samenvallen. In het agentschap in Antwerpen zijn er goede projecten en in Nederland staan ze een stuk verder. Mensen moeten onmiddellijk op de arbeidsmarkt aan de slag kunnen en tegelijkertijd Nederlands kunnen leren. We hebben daar belang bij. Het Nederlands zal sneller worden verworven en ze zullen sneller tot onze samenleving kunnen bijdragen.

In De Standaard van 3 februari stond een heel mooi artikel, een getuigenis van iemand die in een kaasfabriek is beginnen te werken en daardoor zijn lessen Nederlands niet langer kan volgen. Dat moet met digitale middelen beter kunnen. Mijn schoonvader van 93 jaar en mijn moeder van 82 jaar leren nu Engels met Duolingo. Waarom zouden die nieuwkomers dat niet kunnen? Dat is een paternalistische houding, alsof die nieuwkomers een bende kleuters zijn die niet in staat zijn tot onafhankelijk denken of handelen. Ik heb veel meer respect voor die nieuwkomers. Ik denk dat we die mensen op een heel andere manier kunnen bejegenen en benaderen.

Het tweede spoor houdt in dat we die mensen binnen twee maanden bij VDAB moeten krijgen. Als we dat willen, zullen we werken veel centraler moeten plaatsen als een hefboom naar netwerken, naar begrip van onze samenleving en naar de verwerving van het Nederlands. We moeten dat goed laten samenlopen met de cursussen maatschappelijke oriëntatie en Nederlands.

Het derde spoor betreft de buddytrajecten. Ik heb onlangs de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in Parijs bezocht. Ik heb daar gesproken met ministers uit Duitsland, Zweden, Denemarken en Finland. Ik heb me overal laten uitnodigen en ik ben overal welkom. Dat is al een geruststelling. Sommigen willen ook naar hier komen. Ik heb over dat buddyproject verteld en ze zijn gefascineerd. Ze geloven dat daar ongelooflijk veel winst in zit. We praten met veel burgemeesters en we moeten dat samen met de gemeenten uitrollen.

Waarom is dat project zo belangrijk? Professor Phalet van de KU Leuven heeft dit onderzocht, en heeft berekend dat de aanwezigheid van één persoon van buiten de etnisch-culturele kring in de persoonlijke relaties de kansen op de arbeidsmarkt en de woningmarkt verdubbelt.

We willen hier allemaal één Vlaamse gemeenschap. Sommigen zullen de nadruk wat meer op de diversiteit en anderen wat meer op het Vlaams aspect leggen, maar we willen één gemeenschap zijn. Dat doen we alleen door samen te leven en door mensen netwerken te geven. Op die manier zullen we ook veel sneller waarden doorgeven aan een vrouw uit een cultuur waar de man-vrouwrelatie niet dezelfde is of aan een bruid uit een derde land.

Als we die een buddyproject kunnen geven, bijvoorbeeld met een koppel, een man en een vrouw van hier, veertig uren samen optrekken, samen Nederlands spreken, uitleggen hoe onze samenleving werkt, ben ik ervan overtuigd dat dat veel efficiënter is om mensen uit het isolement te krijgen, om mensen te

emanciperen, en om mensen helderderduidelijk te maken wat het in onze samenleving betekent, die gelijkheid van man en vrouw, een huwelijksrelatie waar man en vrouw gelijken zijn en de een niet naar de ander moet luisteren en gehoorzamen. Daar zit veel meer potentieel in en het zal ook verrijkend zijn voor de buddy van Vlaamse roots, want hij zal op een andere manier die diversiteit leren kennen en begrijpen, die diversiteit die een realiteit is in zijn leven, want 37 procent van de kinderen in Vlaanderen hebben een migratieachtergrond.

Dat moeten we uitrollen, en daarvoor hebben we een performant agentschap nodig. We willen af van de vrijblijvendheid. We willen examens, die georganiseerd moeten worden op een correcte en eerlijke manier, mensen moeten de kans krijgen om die opleiding te volgen, we gaan mensen vragen om een bijdrage te betalen, dat moet goed georganiseerd zijn, helder, duidelijk.

Nog een belangrijk onderdeel: als mensen hun Nederlandse taal verworven hebben en op het niveau A2 geraakt zijn, wat een basiskennis is van het Nederlands, een zeer elementair Nederlands, en als die mensen al twee jaar niet gedurende een half jaar gewerkt hebben of een opleiding gevolgd, vragen we van hen dat dat niveau hoger komt, niet om hen te pesten, neen, maar om hen te emanciperen. De kans is immers inderdaad groot dat het mensen zijn die geïsoleerd in onze maatschappij staan en eigenlijk de gevangene zijn van hun onmogelijkheid om Nederlands te spreken. Dat vraagt een andere organisatie.

Mijn volgende punt: 35 procent van de mensen bij het agentschap werkt in de backoffice, in de ondersteunende diensten. 35 procent! Ik wil graag een goede personeelsdienst, een goede ICT-dienst, maar ik wil niet dat daar 35 procent van de mensen zit. Ik wil dat terugbrengen naar een normaal niveau van 15 à 20 procent, zodat er capaciteit vrijkomt.

Ik wil een shift maken naar de tweede opdracht van het agentschap. Het agentschap is immers niet alleen verantwoordelijk voor het inburgeren, het is ook uitdrukkelijk verantwoordelijk voor de organisatie van de samenleving. Het moet lokale besturen bijstaan in integratie- en samenlevingsprojecten, een ander belangrijk onderdeel van ons akkoord. Vandaag werken daar 71 mensen op, dat is veel te weinig, en dat is in alle eerlijkheid ook niet goed georganiseerd, ik kan u dat getuigen als burgemeester. De personeelsleden zijn gemotiveerde mensen, geëngageerd, ze komen langs op het stadhuis, ze willen een gesprek met de burgemeester en hebben een aantal ideeën over hoe we projecten zouden kunnen organiseren. Als ik vraag of dat robuuste projecten zijn, blijft men het antwoord schuldig. 'Hoeveel mensen bereikt u daar mee?' 'Het ene project 15, het andere project 20, misschien 25' 'Worden de effecten nadien berekend?' 'Dat kunnen we moeilijk.' 'Wordt dat overal uitgerold?' 'Neen.'

Daar geraken we niet verder mee. In onze steden staan onze integratiediensten, onze samenlevingsdiensten verder dan die mensen, omdat die mensen niet genoeg ondersteuning hebben. Wat we nodig hebben, zijn robuuste programma's die een verschil maken in Vlaanderen, programma's zoals 'School in zicht', waarbij men op basis van vrijwilligheid mensen in eenzelfde buurt aanmoedigt en uitnodigt om naar een school te gaan van de buurt, een school die kwaliteitswinsten kan maken.

In verschillende steden in Vlaanderen – ongeacht welke kleur daar burgemeester is – zien we dat het projecten zijn die een verschil kunnen maken. Het gaat over Sint-Niklaas, het heeft in Antwerpen al gewerkt, men doet het in Gent, men doet het in mijn stad, men doet het in Lokeren. Als men in Leuven in de lerarenopleiding een systeem inschrijft waarbij iemand in de lerarenopleiding aangemoedigd wordt om één persoon die in kansarmoede leeft, allochtoon of autochtoon, dat interesseert ons niet, in zijn huistaakbegeleiding bij te staan, is

dat goed voor die toekomstige leerkracht, want die ziet misschien een milieu dat hij niet kent, maar is dat vooral kansen geven aan jongeren in onze samenleving. Het zijn zulke robuuste programma's die het agentschap moet uitbouwen. Daar hebben we meer mensen voor nodig, dus we moeten die verschuiving doen, van dat klassikaal lesgeven naar samenleven.

En ten slotte moeten we meer meten, meer effecten meten, meer verantwoording kunnen afleggen. We leven in een samenleving waarin het maatschappelijke debat hierover zeer emotioneel gevoerd wordt. Men vraagt terecht: welk effect heeft het? Welke evolutie is er? Wij moeten meer cijfermatige, meer rationele elementen in het debat krijgen, om het debat zuiverder te kunnen voeren. Er is dus kennisopbouw nodig. We moeten weten wat er in het buitenland gebeurt. We moeten, bijvoorbeeld voor het redden van de Nederlandse taal, intensief samenwerken met onze universiteiten, want die Nederlandse taal is cruciaal. In hogescholen, expertisecentra en dergelijke ontdekt men nieuwe inzichten om mensen sneller een taal bij te brengen. We moeten dat daarin brengen.

Collega's, ik ben ervan overtuigd dat Vlaanderen dat kan. Ik ben ervan overtuigd dat Vlaanderen daarin kan vooroplopen. Zal dat alle problemen oplossen? Absoluut niet. Maar het is wel een belangrijke hefboom voor vooruitgang. Er is iets dat ik liever doe dan alleen maar rekeningen vereffenen over het verleden of in het riedeltje blijven hangen van 'we moeten de problemen benoemen'. We doen al twintig jaar niks anders dan de problemen benoemen. Als ik de sociale media bekijk, zie ik niks anders dan problemen die benoemd worden. Ik denk dat we moeten zoeken naar wegen voor het vinden van en werken aan oplossingen.

Ik zou daarvoor een oproep willen doen over de grenzen van meerderheid en oppositie heen in dit parlement. Daar wil ik mee eindigen. Ik zou jullie willen uitnodigen om mee na te denken over die oplossingen. Het probleem is te cruciaal, het is te brandend, te belangrijk om te vervallen in partijpolitieke spelletjes. Ik heb een aantal goede suggesties gehoord. Ik neem die mee. Ik sta ook in onze commissie open om daar hard aan te werken. Ik maak er een erezaak van dat er hier een verschil wordt gerealiseerd. Ik weet, als we daar samen aan werken, dat we Vlaanderen beter kunnen maken voor iedereen. Ik dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, u hebt een lange en bevolgen speech gehouden, zoals u wel vaker doet. Ik heb u op een gegeven moment het zinsdeel horen uitspreken "respect voor nieuwkomers". U bent geëindigd met te verwijzen naar dit parlement en naar goede suggesties. Wel, ik zou u een suggestie willen doen, minister Somers: breng ook eens respect op voor de autochtone Vlaming in plaats van voor die nieuwkomers, want dat hoor ik u nooit zeggen.

Ik zou willen wijzen op twee citaten van u waarvan ik graag zou hebben – en ik denk heel wat N-VA'ers en zeker kiezers van mijn partij – dat u die intrekt. U moet die intrekken als u het meent dat u niet alleen respect hebt voor nieuwkomers maar ook voor de autochtone Vlaming. U hebt namelijk gezegd dat wij Vlamingen: 'moeten integreren in deze diverse samenleving'. Dat getuigt niet van respect voor de autochtone Vlaming. Sterker nog, dat bewijst eigenlijk dat u het ook niet meent met uw integratiebeleid. Want wie moet er hier integreren in welke samenleving? Wij, autochtone Vlamingen, moeten niet integreren. Nieuwkomers moeten integreren. Dus dan moet u dat citaat intrekken.

Het tweede citaat dat u zou moeten intrekken, is misschien nog wel erger: "Wie zich niet aanpast aan de multiculturele realiteit, is even conservatief als Islamitische Staat". Dat hebt u gezegd. Staat u daar nog altijd achter, minister Somers, want u beseft dat u met dat citaat niet alleen onze partij maar ook de N-VA en de N-VA-kiezers en talloze Vlamingen schoffeert? Bovendien geldt ook daar: als u het

meent met integreren, dan betekent dat de facto dat u niet zegt dat men zich moet aanpassen aan de multiculturele realiteit, want die multiculturele realiteit is een ramp en is een realiteit die op de schop moet. Wij moeten gaan naar een monoculturele, Vlaamse realiteit. Dat moet uw inburgeringsbeleid zijn. *(Applaus bij het Vlaams belang)*

Minister Bart Somers: Ik ga niet in op de retoriek, omdat de retoriek ons niet veel verder helpt. U vraagt mij naar de superdiverse samenleving. Is dat een succes? Neen, dat is geen succes. Is dat een mislukking? Neen, dat is geen mislukking. Dat is gewoon een realiteit. En met die realiteit moeten we werken. Sommigen proberen de samenleving wijs te maken dat we weg kunnen gaan van die realiteit. Die realiteit is er en we moeten daar een succes van maken.

Ik heb twee dimensies in mijn opdracht ter zake. De eerste dimensie is dat ik ervoor moet zorgen dat nieuwe mensen die hier binnenkomen, zo snel mogelijk alle hefboomen hebben om een goede Vlaamse burger te kunnen zijn. Dat betekent: onze taal kennen, een goed inzicht krijgen in onze maatschappij en zo snel mogelijk een plaats krijgen op de arbeidsmarkt. De tweede opdracht die ik heb, is nog veel complexer. In onze samenleving zijn heel veel mensen geboren en opgegroeid met migratieroots. Mijnheer Van Rooy, of u dat nu graag hoort of niet, die zijn evenveel Vlaming als u en ik. Die zijn deel van onze samenleving! *(Applaus bij Open Vld)*

We moeten ervoor zorgen dat we één gemeenschap worden, door niet in getto's naast elkaar te leven, maar samen burgers van Vlaanderen te zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister Somers, ik hoor het u graag zeggen, dat mensen van de tweede en de derde generatie evenveel Vlaming zijn als wij. Wilt u dat eens uitleggen aan bijvoorbeeld een kleuterjuffrouw wier gezag kleine jongetjes weigeren te aanvaarden omdat ze een vrouw is, aan die mensen die een vrouwelijke dokter de hand weigeren te schudden? Links staat op de achterste poten als collega Janssens een grapje maakt. Ik ben ook historica. Jullie zien het echte probleem niet. Het is echt niet extreemrechts dat vrouwenonvriendelijk is. Het is niet extreemrechts dat onze vrouwenrechten ondergraaft. *(Opmerkingen)*

Wij gaan naar een tijd waarin mijn dochters minder rechten zullen hebben dan ik heb gehad omdat men jarenlang de immigratiekraan heeft laten openstaan en heeft geweigerd die mensen fatsoenlijk in te burgeren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Hannelore Goeman (sp·a): Ik vind het heel straf dat u hier nu uitspraken komt doen over respect voor vrouwen na de uitspraken van uw fractieleider van zo-even.

Minister Bart Somers: Ik wil gewoon in algemene termen zeggen dat het mijn overtuiging is dat, hoe diverser een samenleving is, hoe belangrijker het is dat je de spelregels en de grondwaarden van die samenleving moet bewaken en verdedigen. Het is altijd mijn overtuiging geweest, ook toen ik lokale verantwoordelijkheid had, dat regels niet vrijblijvend zijn, want die garanderen de vrijheid van iedereen. Het is evident en ik denk dat niemand in deze zaal ontkent dat er mensen zijn die zich niet aan die spelregels houden. U hebt daar een voorbeeld van gegeven. Ik heb gisteren de eer gehad om in de commissie ook de heer Van Langenhove te mogen citeren. Hij zei dat de rol van de vrouwen zich moest beperken tot braaf zijn, er goed uitzien en ervoor zorgen dat ze een goede moeder zijn. Einde citaat. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– Het Vlaams Belang kondigt aan een motie te zullen indienen.

De motie moet uiterlijk om 16.15 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

Kunnen alle fractieleiders even tot bij mij komen?

– De vergadering wordt geschorst om 15.45 uur.

– De vergadering wordt hervat om 16.02 uur.

ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het initiatief van Kom op tegen Kanker inzake de knelpunten bij het niet-dringend ziekenvervoer

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, gisteren was het Wereldkankerdag. Op Wereldkankerdag staat de kankerpatiënt samen met zijn naaste omgeving centraal. Die dag is er gekomen om het bewustzijn met betrekking tot kanker, kankerpreventie, opsporing van kanker en de behandeling van kanker te vergroten en daarnaast ook – en dat is al even belangrijk – de problemen op het vlak van levenskwaliteit die de kankerpatiënt en zijn nauwe omgeving ondervindt.

Van die aandacht rond de Wereldkankerdag maakt de stichting Kom op tegen Kanker dit jaar gebruik om de problemen inzake het niet-dringend patiëntenvervoer onder de aandacht te brengen. Men roept mensen op om via de webstek 'naar-beter-ziekenvervoer' of via het gratis nummer van de Kankerlijn hun ervaringen met dergelijk vervoer te delen. Wat op het eerste gezicht een futiliteit lijkt voor ons, is voor de mensen die aan kanker of een chronische ziekte lijden, toch wel een probleem. Het zorgt voor onzekerheid en ergernis.

En gelukkig, niet alleen de kankerpatiënt en de stichting Kom op tegen Kanker, maar ook het Vlaams Patiëntenplatform, dat ongeveer 115 patiëntenverenigingen centraliseert, waaronder heel wat patiënten met chronische ziektes, onderschrijft deze campagne. Dit zorgt voor een groter draagvlak.

Men wil alle ervaringen, zowel de positieve als de negatieve, bundelen. Gelukkig zijn er ook positieve ervaringen. Zo is er bijvoorbeeld de chauffeur die meer doet dan enkel de patiënt vervoeren, maar ook de patiënt helpt, met de patiënt tot aan de balie gaat en inschrijft. Dat is het ene luik. Het andere luik betreft negatieve ervaringen waaruit dan nadien geleerd kan worden. Men verwijst daarbij naar drie zaken: de hoge kosten, de lange ritten en de onduidelijkheid over hoe en waar het vervoer aangevraagd moet worden.

Minister, hoe reageert u op deze problemen en op dit initiatief? Welke stappen zult u ondernemen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Tariefzekerheid is belangrijk bij het niet-dringend liggend ziekenvervoer. Dat is een absoluut probleem waarmee vele mensen geconfronteerd worden en waarbij we ook de nodige zekerheid moeten geven. Decretaal zijn wij bevoegd om zowel de minimale als de maximale tarieven daaromtrent te bepalen.

Het is ook belangrijk om gedragenheid te hebben over de juiste tariefzetting en de manier waarop die wordt uitgevoerd. Daarom hebben we aan de commissie niet-dringend liggend ziekenvervoer gevraagd om een voorstel uit te werken, zowel over de tariefbepaling als over de manier waarop daarmee wordt omgegaan, en dit in samenspraak met de betrokken actoren.

Als we spreken over tariefbepaling, dan hebben we het over wat het kost aan de patiënt, over wat de totale kostprijs van dat vervoer is en wat de factor is die de overheid daar desgevallend naast legt.

In Limburg is er proefproject, een digitaal mobiliteitsplatform, om te kijken hoe er tot een beter samenspel gekomen kan worden van dat niet-dringend liggend ziekenvervoer. We hopen in 2020 daar de resultaten van te hebben om dan te kijken hoe we naar een slimme dispatching kunnen gaan om aan een aantal van de bekommernissen waar u ook naar verwees, tegemoet te kunnen komen .

Intussen is het belangrijk dat we de patiënten informeren. Dat hebben we eind vorig jaar ook gevraagd. Ik heb in december aan alle ziekenhuizen gevraagd om de patiënt vooraf te informeren over de kostprijs van dat vervoer. In 2020 gaan we ook de vergunningsplicht daarvan afhankelijk kunnen maken, namelijk dat men op voorhand moet zeggen wat de kostprijs zal zijn. Intussen vragen wij aan de onafhankelijke commissie niet-dringend liggend ziekenvervoer om de huidige stand van zaken in kaart te brengen, zodat we op basis daarvan naar een gedragen tariefzetting kunnen gaan.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, in het regeerakkoord verwijst u naar de tariefzekerheid en naar een meer eenvoudig oproepsysteem. U bent daar niet op ingegaan. Er zijn momenteel heel wat problemen bij Mutas op het vlak van performantie.

Ik geef u een klein praktijkvoorbeeld: een vrouw heeft in mijn stad vervoer nodig om de 3 kilometer van bij haar thuis tot aan het ziekenhuis af te leggen. Wel, dan komt er ziekenvervoer vanuit Kortrijk aangereden. Dat is mijns inziens niet echt performant.

Inderdaad, ook wat de betaalbaarheid betreft zitten we met een kluwen van tarieven en terugbetalingen, afhankelijk van de vraag of u in een gewoon ziekenfonds zit, of een extra verzekering hebt. Er moet inderdaad heel wat verduidelijking komen. We pleiten dan ook voor een eenvoudiger systeem, waarin de patiënt duidelijk zijn weg vindt. Ook de mindermobielen centrales hebben daarin een duidelijke taak.

Ik had nog een bijkomende vraag in verband met de klachtencentrales. Nu zijn het enkel de tweedelijnsklachten die worden aangenomen door ons, maar de meeste klachten zijn uiteraard eerstelijnsklachten. Mijn vraag is dan ook of u daar een eenloketfunctie van zou willen maken. Dat zou veel eenvoudiger zijn. Dit is een praktijk die in veel andere deelgebieden wordt gebruikt, en die inderdaad ook zijn adequaatheid bewijst.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord, minister, en ik ben blij dat u zegt dat we gaan voor tariefzekerheid die zal worden gedragen. Het feit dat de patiënten al goed worden geïnformeerd over de kostprijs van het vervoer is zeker een goede stap vooruit. Ik hoop ook dat er bij de tariefbepaling voldoende rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht van mensen. Want wie langdurig en ernstig ziek is, heeft vaak ook al op andere manieren en domeinen tegenslagen te verwerken.

Het is goed dat u aangeeft dat verder te zullen bespreken en uitwerken in de commissies. De reacties die nu binnenkomen naar aanleiding van de oproep van Kom op tegen Kanker kunnen we dan misschien meenemen in het hele verhaal. Ik kijk uit naar het vervolg van dit traject.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik denk dat het regeerakkoord zeer duidelijk is: naast het dringend ziekenvervoer geven we nu ook tariefzekerheid rond het niet-dringend patiëntenvervoer. Ook dat vervoer moet vlot toegankelijk zijn, door het instellen van een centraal, eenvormig oproepsysteem, om zo ook vraag en antwoord goed op elkaar af te stemmen. Dat staat letterlijk in het regeerakkoord.

Mijn bijkomende vraag gaat over de tarieven bij de ziekenfondsen. Die tarieven zijn vaak opgenomen in een pakket van aanvullende verzekeringen. Het lijkt mij dan ook heel belangrijk om met hen afspraken te maken. Is er al overleg geweest met de mutualiteiten?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Het gaat over tariefzekerheid, maar ook over duidelijke aanvragen en eenvoudige procedures voor mensen die vaak langdurig ziek zijn. Absoluut. Dat staat ook in het regeerakkoord.

Er zijn wel drie aandachtspunten die de N-VA-fractie wil meegeven. De ziekenhuisnetwerken die momenteel worden gevormd, en de impact daarvan, moeten we heel goed in ogenschouw nemen. Ten tweede is er de efficiëntie: er zijn een bepaald aantal lege ritten, en die moeten natuurlijk ook worden betaald. Op dat vlak willen we toch vragen om de efficiëntie te verhogen.

Ik heb dan ook nog een heel concrete vraag voor u, minister, in verband met de mensen die voor het niet-dringend liggend ziekenvervoer of het gewoon niet-dringend ziekenvervoer instaan. Welke handelingen mogen zij al dan niet doen? Denk bijvoorbeeld aan het toedienen van zuurstof of tussenkomsten in geval van epilepsie of diabetes. Daarvoor zou nu een verpleger voor moeten meekomen, wat natuurlijk de kost enorm verhoogt. Kunnen we niet kijken of we de mensen die voor dat vervoer instaan beter kunnen opleiden, zodat dat binnen dezelfde prijs en binnen hetzelfde vervoer kan?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Voorzitter, minister, ik wil herhalen wat ik minder dan een maand geleden ook in de commissie heb gezegd. Ik heb die vraag toen ook gesteld. Ik zou erop willen aandringen dat er snel werk wordt gemaakt van transparantie – dat hebt u toen gezegd, en u herhaalt het nu ook. Zo is er tariefzekerheid voor de patiënten. Nu komt er een opmerking van het Rode Kruis, maar er zijn ook al een aantal bemerkingen geweest vanuit de mutualiteiten.

Ten tweede wil ik er ook op aandringen dat u wat klaarheid probeert te scheppen rond de handelingen en vooral de opleidingen van de mensen die er uiteindelijk voor verantwoordelijk zijn. Ik sluit daarbij aan bij collega Daniëls. Ik weet dat dat

nog een bevoegdheid is die deels Vlaams en deels federaal is. Maar toch kunt u die twee zaken, tariefzekerheid en opleiding, niet los zien van elkaar. (*Applaus bij sp.a*)

Minister Wouter Beke: Collega's, ik heb veel terechte vragen gehoord en verwelkom ook de oproep. Ik denk dat die ons alleen maar bijkomende informatie kan geven voor het antwoord op die vraag over tariefzekerheid enerzijds en op de vraag hoe we voor een betere dispatching kunnen zorgen in het hele verhaal. Het is daarom dat in 2019 in Limburg het project 'Centraal Mobiliteitsplatform niet-dringend liggend ziekenvervoer' is opgestart, waarbij we naar die slimme dispatching toewerken, om ervoor te zorgen dat er geen overbodige of lege ritten zijn en dat alles beter op elkaar kan worden afgestemd.

Dat, samen met de vragen die we moeten beantwoorden over de tariefzekerheid, is iets wat we gaan vragen aan de commissie die daarvoor bevoegd is en alle stakeholders in het verhaal daaromtrent peilt. We zullen de commissie ook de vraag voorleggen wat er gebeurt als de dingen foutlopen – ik verwijs naar de klachtenproblematiek waar u over gesproken hebt – alsook de vraag wie op welk moment welke medische handelingen mag stellen. Maar zoals collega Vandenhove gezegd heeft, is dat laatste geen louter Vlaamse bevoegdheid.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Het is alvast duidelijk dat u ook in dit dossier dringend moet overleggen met uw federale collega. Misschien kunt u dit zien als een oproep om dit allemaal naar Vlaanderen te brengen; het zou de zaken alvast veel eenvoudiger maken.

De problematiek van het niet-dringend liggend ziekenvervoer moet dringend aangepakt worden, want patiënten hebben al zorgen genoeg aan hun hoofd. Zorg voor een snel en betaalbaar systeem, een eengemaakt en adequaat oproepsysteem en een klachtencentrale waar iedereen terecht kan. De patiënt zal er u dankbaar voor zijn.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ann De Martelaer aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de Vlaamse kinderbijslag (het groeipakket) voor wezen en halve wezen geboren vóór 1 januari 2019

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, beste collega's, het loopt niet zo goed binnen Welzijn. Ik denk dat u een echt brokkenparcours aan het afleggen bent. We kijken nu even terug in de tijd: we zijn begonnen met de Zelfmoordlijn, waarop zodanig bespaard werd dat u die besparing hebt moeten terugschroeven. We hebben de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's), die herhaaldelijk aan bod komen, die 5 miljoen euro moeten besparen en die 52 mensen moeten laten gaan. U denkt dat er bij de CAW's nog wat vet op de soep zit, bij de overhead. We hebben de personen met een handicap, op wier budget er ook bespaard wordt. U hebt schaarse middelen en u gaat die herverdelen.

Vandaag wil ik het met u hebben over de overgang van kinderbijslag naar het groeipakket. Ook na één jaar stellen we hier vast dat de regering en u als minister gaan besparen op die kinderen die wees of halve wees worden. Kinderen kiezen er niet voor om een van hun ouders of beide ouders te verliezen. Ook weduwen of weduwnaars kiezen er niet voor om opeens in het statuut van alleenstaande te komen. Mensen die het thema kansarmoede en de publicaties daarrond volgen, weten dat eenoudergezinnen een veel groter risico lopen op armoede. U zegt wel dat naar een nieuwe partner zoeken een oplossing kan zijn,

maar weduwen met kinderen liggen niet zo goed in de markt bij mogelijke partners. Een andere oplossing zou een sociale toeslag kunnen zijn, maar dat beperkt bedrag dat u erbij krijgt, draait het verlies van wat ingeleverd moet worden, niet terug.

Minister, ik stel u mijn vraag in naam van alle wezen en halve wezen. Zou u deze maatregel niet beter terugdraaien?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega De Martelaer, ik dacht dat we hier een serieus debat zouden voeren, geen sloganesk debat. Er is ten eerste geen euro bespaard op de Zelfmoordlijn. Dat is fake news. *(Opmerkingen van Lise Vandecasteele)*

Wat mensen met een beperking betreft, ten tweede, hebben we maatregelen genomen om 12.300 mensen extra te kunnen helpen. Dat is het tweede fake-newsfeit. Het derde fakenewsfeit dat hier verspreid wordt, is dat mensen die in het verleden een wezentoeslag kregen, die nu zouden verliezen met het nieuwe systeem. Niemand verliest in het nieuwe systeem. Dat is een derde fakenewsfeit.

Wat wel het geval is, is dat het groeipakket, het nieuwe kinderbijslagsysteem, zich aangepast heeft aan de moderne tijd. Het oude kinderbijslagsysteem zat in het oude kostwinnersmodel, waarbij men zei: stel dat de kostwinner wegvalt, komt te overlijden, dan moeten we ervoor zorgen dat de overblijvende, meestal de vrouw, op dat ogenblik, in dat systeem, een tegemoetkoming kan krijgen. In dat oude systeem verloor men ook zijn tegemoetkoming als men een nieuwe partner leerde kennen, opnieuw zou huwen en dies meer. Dat hebben we aangepast. We hebben aangepast dat de wezentoeslag blijft. Degenen die vroeger in het oude systeem zaten, behouden het oude systeem. Die verliezen dus niets.

De bedragen van de wezentoeslag, waar u een vraag over stelt, liggen inderdaad een stukje lager voor degenen die op dat ogenblik een partner verliezen. Maar daartegenover staat, mevrouw De Martelaer, dat diegene die na het verlies van een partner opnieuw iemand leert kennen, de wezentoeslag blijft behouden. Dat was de grote kritiek in het systeem vroeger. Dat werd als een toenemende onrechtvaardigheid beschouwd: je hebt het verlies van een partner, je krijgt een tegemoetkoming van de overheid, plots leer je iemand anders kennen, en dan verlies je die tegemoetkoming. Dat punt, dat werd aangevoeld als een onrechtvaardigheid, hebben we rechtgezet.

In het oude systeem kregen vier op de tien mensen geen wezentoeslag meer na verloop van tijd, omdat men een nieuwe partner leerde kennen. En dan spreek ik nog niet over de glazen deur: tal van mannen en vrouwen, die wel opnieuw wilden gaan samenwonen, die wilden gaan trouwen, maar die die deur niet hebben opgedaan, omdat ze daar financieel voor zouden worden gestraft.

Dat is wat we hebben aangepast in het nieuwe groeipakketsysteem. En dat is een goede zaak geweest. Iedereen stond daar ook achter. Ik heb de notulen van de besprekingen in het parlement nagelezen. Niemand, geen enkele fractie, ook niet uw fractie, heeft daar op het ogenblik van de besprekingen hier in het parlement ook maar enige opmerking over gemaakt.

Ann De Martelaer (Groen): Bedankt voor het antwoord, minister.

Men is altijd vertrokken vanuit het kind. Het is zo dat de kinderen die voor 1 januari 2019 geboren zijn en pas nadien wees worden, wel opeens meegenomen worden in het groeipakket. Men denkt dan vanuit het oogpunt van de overleden ouder en niet vanuit het kind.

Vroeger hadden we inderdaad het kostwinnersmodel. De man ging werken, vrouw en kinderen bleven thuis. Tegenwoordig moeten mensen met twee gaan werken om te kunnen overleven. Man en vrouw gaan werken. Dat betekent dat als een van die twee komt te overlijden, we tegenwoordig, in 2020, in een situatie van een eenoudergezin met kinderen ten laste vallen.

Minister, ik ben ook eens gaan kijken op de website van CD&V. Ik las dat jullie het heel belangrijk vinden om te investeren in gezinnen en kinderen, en vooral in de gezinnen en kinderen die het moeilijk hebben. Kinderbijslag is een recht van een kind. Het kind kan er niet aan doen als het zijn ouder verliest. In het nieuwe groeipakket krijgen ze tussen 42 en 32 procent minder. Misschien was dat niet de bedoeling en hebben jullie dat niet beseft bij het omzetten van de kinderbijslag naar het groeipakket, maar ik zou u toch alstublieft willen vragen om die maatregel terug te draaien. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, als N-VA-fractie zijn wij absoluut gevoelig voor gezinnen in een precaire situatie waar dingen verschuiven. Voor gezinnen die te maken hebben met wees worden, is het verre van evident dat dergelijke zaken daarbovenop komen. We hebben dit debat ook al gehad in de commissie, naar aanleiding van een verzoekschrift. Het pleidooi vanuit onze fractie was daar het volgende. Binnenkort komt de evaluatie van het groeipakket. Laat ons alles daarin meenemen, collega's. Laat ons alles bekijken. Laat ons kijken hoe het evolueert, over hoeveel gevallen het gaat, of we de wijziging van het kostwinnersmodel naar de nieuwe gezinsvorm volledig capteren. Ik denk dat dat belangrijk is.

En als er zich daar situaties voordoen – het is bijna gevaarlijk om het te zeggen – zouden we sommige zaken misschien retroactief moeten aanpassen. Maar let wel goed op het woord 'zouden'. Dat is voor onze fractie misschien wel te overwegen. Maar nogmaals, laat ons eerst die evaluatie doen en het dan bekijken, rekening houdend met alle gevoeligheden.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, het gaat hier over gezinnen die worden getroffen door het overlijden van een van de ouders. Het standpunt van de Gezinsbond omvat heel veel cijfermateriaal, dat die discriminatie duidelijk staft. Het is al heel positief dat kinderen niet langer het slachtoffer zijn wanneer er een nieuw gezin wordt gevormd. Maar die financiële discriminatie is een feit. En ook mét de sociale toeslag blijven halve wezen en wezen benadeeld in deze nieuwe regeling.

Minister, ook onze fractie vraagt om het verschil zo snel mogelijk weg te werken. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, ik breng even in herinnering wat een enorme transitie dat groeipakket is geweest. We hebben het hier al meermaals gehad over de grote aantallen bijkomende sociale toeslagen die worden toegekend sedert de invoering van het groeipakket of over de school- en studietoelagen die meer dan 40.000 kinderen en jongeren krijgen toegekend, terwijl ze die voordien niet kregen of terwijl ze niet wisten dat ze er recht op hadden. Er zijn dus een groot aantal facetten. U hebt er nu één uitgepikt, dat met betrekking tot de wezen. Dat is natuurlijk een problematiek die iedereen raakt: kwetsbare gezinnen, gezinnen waarin een partner wordt verloren, kinderen die hun vader of moeder verliezen. We moeten er oog voor hebben dat we hen op de best mogelijke manier ondersteunen.

We hebben in de commissie de thematiek besproken naar aanleiding van een verzoekschrift. We hebben daar toen eigenlijk ook al open over gesproken, maar het is ook gegaan over de evaluatie die er komt van het groeipakket.

Voorzitter, mevrouw De Martelaer is gaan lezen op de website van CD&V. Ik wil even iets lezen van de website van het Vlaams Parlement. Heel kort, voorzitter.

De voorzitter: Heel kort.

Katrien Schryvers (CD&V): De conclusie die de commissievoorzitter heeft gemaakt bij de bespreking van het verzoekschrift luidt: "Stefaan Sintobin, commissievoorzitter, maakt met de commissie de afspraak om bij de evaluatie van het groeipakket rekening te houden met de opmerkingen uit het verzoekschrift, en om daarover dan een hoorzitting te organiseren met bijvoorbeeld de Gezinsbond." Laat ons dit inderdaad doen. Laat ons die evaluatie op het gepaste moment op een goede manier maken, en daaruit dan conclusies trekken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, er wordt door een aantal collega's terecht verwezen naar de bespreking in de commissie naar aanleiding van een verzoekschrift. Maar mevrouw Schryvers, als u de conclusie voorleest, moet u ook volledig zijn. Want ik heb toen ook toegevoegd dat wij toch een voorstel van resolutie zouden indienen om te proberen dit nog voor de evaluatie recht te zetten. We hebben dat effectief gedaan. Dat voorstel van resolutie is ingediend. Daarin vragen wij om die halve wezen en wezen te compenseren voor het verlies dat zij lijden, niet alleen voor de kinderen die voor 1 januari 2019 werden geboren, maar ook voor de kinderen die na 1 januari 2019 werden geboren. Want ik kan niet ontkennen dat de halve wezen – ook de wezen, maar de halve wezen nog meer – zelfs met sociale toeslag, serieus minder ontvangen dan in de oude regeling. Terwijl het altijd het uitgangspunt is geweest van die overgang van de AKBW-regeling (Algemene Kinderbijslagwet) naar het groeipakket dat er verworven rechten waren en dat niemand er op achteruit zou gaan.

Minister, u hebt de voorbije dagen in de pers al gezegd dat het nuttig kan zijn om te bekijken of sociale toeslagen meer en sneller kunnen worden toegekend aan weeskinderen. We hopen uiteraard dat u ons voorstel van resolutie steunt. Maar welke plannen hebt u om hier op een snelle manier aan tegemoet te komen, zodat de compensatie voor die halve wezen en wezen er snel kan komen? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister Beke, ik wil graag starten met uw redeneringen over fake news in het begin van uw tussenkomst. Ik zet het even op een rij. De CAW's moeten wel degelijk besparen op dienstverlening. Ik hoop dat dat nu duidelijk is. We hebben dat gisteren ook bekend. De wachtlijst van personen met een handicap zal wel degelijk stijgen op het einde van deze legislatuur. En de besparingen op de Zelfmoordlijn hebt u enkel teruggetrokken nadat er breed protest tegen kwam. Zo wil ik toch duidelijk dat fake news ontkrachten.

Daarbij is er ook het 'fake news' over de kinderbijslag. U hebt bij de hervorming steeds gezegd dat niemand iets zal verliezen. Nu zie je wel degelijk dat wezen of halfwezen kindergeld zullen verliezen in de nieuwe regeling. Het maakt het des te pijnlijker omdat het ouders zijn die er niet voor kiezen om alleenstaande te worden. We weten dat alleenstaanden een hoger armoederisico hebben. 40 procent van de alleenstaande ouders leeft in armoede. Minister, hebt u daar een

armoedetoets op gedaan? Beseft u welk effect de maatregel die u nu neemt, zal hebben op die eenoudergezinnen?

Minister Wouter Beke: Collega's, ik hoor dat zowel links als rechts eigenlijk zegt: 'We gaan terug naar de tijd van toen, we gaan terug naar vroeger, we gaan terug naar het kostwinnersmodel.' Dat laat ik voor hun rekening. Maar ik denk dat ze door de feiten worden achterhaald. Ik hoor dat u zegt dat het jammer is dat je vandaag met twee gaat werken. Dat laat ik voor uw rekening, collega De Martelaer. Ik denk dat dat qua gebrek aan inzicht over emancipatie wel kan tellen. Als u me vraagt om terug te keren naar de tijd van toen, naar de oude regeling, dan zeg ik u in alle duidelijkheid: neen, we gaan niet terug naar de vroegere regeling. We gaan dat niet terugschroeven, allerm minst voor diegenen die vandaag als partner wel recht hebben op het behoud van die toeslag die er in de oude regeling niet was. Daar spreekt u niet over en dat is een bijzonder grote groep.

Ten tweede hebt u geciteerd uit de website van mijn partij. Zeer goed. De sociale toeslagen, het nieuwe kinderbijslagsysteem, het nieuwe groeipakket kost 200 miljoen euro meer, in hoofdzaak voor de sociale toeslagen, voor de kwetsbare gezinnen waar u het over hebt. U wilt alles terugschroeven naar het oude systeem. U hebt al gezegd dat het, toen het vroeger op Belgisch niveau zat, beter was. *(Rumoer. Opmerkingen bij Groen)*

Wel, ik zeg u, collega's, het nieuwe systeem is voor nieuwe gezinnen en kwetsbare gezinnen beter en performanter dan het oude systeem. *(Opmerkingen bij Groen)*

U vindt het grof dat ik antwoord op een statement dat uw collega heeft gemaakt. Ik kan me inbeelden dat u het grof vindt dat zij dat statement gemaakt heeft, maar dat laat ik dan voor uw rekening. *(Opmerkingen bij Groen)*

Ten derde, collega Schryvers heeft verwezen naar de besprekingen naar aanleiding van een verzoekschrift aan het parlement. Er zal een jaarrapportering komen over het nieuwe kinderbijslagsysteem, over het groeipakket. We zullen op basis van die evaluatie kijken waar we staan. Inderdaad, collega Anaf, ik heb gezegd dat ik wil kijken op basis van die analyse, op basis van die jaarrapporten waar we op dat ogenblik staan en of er middelen en manieren zijn om via de sociale toeslagen een remediëring te doen voor de gezinnen in kwetsbare situaties, want dat heb ik hier gehoord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, collega's, ik ben misschien al wat ouder, maar ik leef wel echt in de tijd van nu. In de tijd van nu is het zo dat als je kinderen hebt, je met twee moet gaan werken om goed te kunnen leven. Het gaat maar over 2772 kinderen die getroffen zijn. Het gaat niet over een groot bedrag dat u erbij moet doen om deze situatie recht te trekken. En ja, ik heb schriftelijke vragen gesteld over de evaluatie die er zou komen. Maar ik heb geen antwoorden gekregen waarvan ik het gevoel heb dat die op heel korte termijn zal gebeuren.

Minister, u bent minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede. 'Gezin en Armoede', u draagt die twee belangrijke woorden in uw titel. Dan vind ik het eigenaardig dat u dergelijke beslissingen vandaag kunt verdedigen. Ik vind dat heel spijtig en moet concluderen dat u als minister met uw partij op dit moment een koude en kille regering blijft verdedigen. *(Applaus bij Groen en de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over leegstaande rusthuisbedden

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de leegstand in woonzorgcentra

ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de overcapaciteit in de rusthuizen

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, de druk op de wachtlijsten in woonzorgcentra neemt af: 4600 plaatsen staan open in de woonzorgcentra. Tijdens de vorige legislatuur zijn er 10.000 plaatsen bij gekomen omdat we toen zagen dat er wachtlijsten waren. Deze legislatuur worden er 5000 bijkomende plaatsen gecreëerd.

Naast het grotere aanbod zien we ook dat de verblijfsduur in die woonzorgcentra gehalveerd is. Nu verblijven mensen daar gemiddeld anderhalf jaar. We zien dan ook meer turn-over in die woonzorgcentra.

Tot slot zien we ook dat er steeds meer alternatieve woonvormen voor ouderen komen, en dat is aantrekkelijk voor die mensen omdat het vaak in een meer huishoudelijke sfeer gebeurt.

Minister, we zitten nu met die vrije plaatsen. Wanneer we toekomstige investeringen doen in collectieve woonvormen, moeten we dan niet eerder nadenken over de uitbreiding van de thuiszorg en vooral de investering in die alternatieve kleinschaligere woonvormen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, de vorige legislatuur is er sterk geïnvesteerd in woonzorgcentra, er zijn ongeveer 10.000 plaatsen bij gekomen en dat was nodig, want we hoorden vaak over wachtlijsten ter zake. Ook voor deze legislatuur worden er nog 5000 bijkomende plaatsen gepland.

We lazen inderdaad dat er momenteel een bepaalde leegstand zou zijn van 4600 plaatsen. Er zijn regionale verschillen en we moeten die cijfers ook een beetje relativiseren want dat betekent daarom niet dat er in groten getale en gedurende lange tijd woongelegenheden leegstaan, het gaat over wooneenheden die enkele dagen of weken leegstaan voor er een nieuwe bewoner komt of over plaatsen die nog niet zijn ingevuld in een nieuw woonzorgcentrum enzovoort. Die cijfers zijn wat ze zijn.

Er wordt natuurlijk ook geïnvesteerd in thuiszorg en in nieuwe woonvormen. Dat er plekken zijn die leegstaan in woonzorgcentra, heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat we meer en meer gericht zijn op die thuiszorg en dat mensen minder lang in een woonzorgcentrum verblijven, en dat is goed, want dat is hun eigen keuze. We zetten ook in op zo lang mogelijk thuis of in de eigen vertrouwde omgeving blijven wonen.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat in de toekomst wordt tegemoetgekomen aan die verschillende noden die er zijn: de vraag naar thuiszorg, de vraag naar kleinschalige woongelegenheden, de vraag naar assistentiewoningen, de vraag naar woonzorgcentra?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Gisteren stond in De Tijd een artikel, de collega's hebben er al naar verwezen, over de overcapaciteit, waarbij over heel Vlaanderen ongeveer 4600 bedden of 5 procent van het aantal kamers leegstaan. Dat heeft een aantal redenen. Er zijn een aantal tendensen in onze samenleving. Aan de ene kant blijven mensen langer gezond en kunnen zij langer thuis wonen, wat een goede zaak is. Mensen willen ook graag zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen. Aan de andere kant is er natuurlijk de kostprijs. Twee weken geleden hebben we hier nog het debat gevoerd over de rusthuisfacturen, waaruit bleek dat een rusthuis gemiddeld 500 euro meer kost dan het gemiddeld pensioen. En tot slot zijn er ook de onderlinge verschillen in Vlaanderen. Vooral in de Kempen en in Limburg zit er nog een stevige vergrijzing aan te komen, terwijl West-Vlaanderen al een verzilvering heeft gekend en dus nu een overcapaciteit heeft.

Rusthuizen zijn duur voor de mensen die er verblijven en voor de overheid, want de financiering daarvan moet voor een groot deel van hieruit komen. Het is dan ook in ieders belang dat vraag en aanbod goed op elkaar worden afgestemd. Het is niet goed als mensen op de wachtlijst staan in een bepaalde regio maar het is ook niet goed dat er rusthuiskamers onbenut leegstaan. Dat kost ons ook alleen maar geld.

Minister, hoe gaat u proberen het aanbod en de vraag beter op elkaar af te stemmen? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, twee weken geleden moest ik hier op basis van een ander krantenartikel antwoorden op de vraag wat ik ga doen aan het gebrek aan capaciteit. Vandaag zitten we al aan overcapaciteit. Het kan dus snel gaan, of het kan ook gewoon een andere krant zijn geweest.

Wat alleszins wel juist is, is dat er in de voorbije jaren stevig is geïnvesteerd in onze ouderenzorg, in het aanbod voor de woonzorgcentra. Dat is een goede zaak geweest. We gaan de volgende jaren moeten investeren in bijkomende capaciteit, maar ook in bijkomende kwaliteit en betaalbaarheid. Dat debat hebben we twee weken geleden in dit parlement gevoerd.

Is er leegstand en hoe groot is die problematiek? In 2014 was de bezettingsgraad gemiddeld 96,17 procent, vandaag is die 94,2 procent. Zo'n bijzonder groot verschil is dat niet. Waar ligt dat aan? Een, mensen die tijdelijk naar een ziekenhuis gaan, bezetten op dat ogenblik geen bed, maar er is geen vrije plaats. Ze worden in deze cijfers meegenomen.

Twee, in de bijkomende capaciteit die nu in volle uitrol is, trekt men ook personeel aan. Er zijn weinig woonzorgcentra, als die worden gebouwd met bijvoorbeeld 100 plaatsen, die onmiddellijk de volle 100 procent bezetten, omdat dat te maken heeft met de mensen die ze moeten binnenbrengen, onthalen, maar ook met het personeel dat daarvoor moet worden aangetrokken. Zeker met de arbeidskrapte van vandaag is het een issue om dat geleidelijk aan te doen. We moeten daar dus op een genuanceerde manier naar kijken.

In de volgende jaren gaan we bijkomend investeren in de ouderenzorg. 300 miljoen euro trekken we daarvoor uit. Er is afgesproken dat er tussen 2020 en 2025 een omzettingskalender kan zijn, waarbij men zelf kan kijken hoe er kan worden herschikt naar de thuiszorg, naar de gezinszorg, naar kortverblijf, naar een dagverzorgingscentrum, om ervoor te zorgen dat vraag en aanbod in de toekomst beter op elkaar kunnen worden afgestemd.

Kleinschaligheid is een belangrijk issue. Dat is natuurlijk een en-enverhaal in de manier waarop we buiten de woonzorgcentra het aanbod kunnen organiseren en op elkaar afstemmen, maar ook in de woonzorgcentra zelf. In toenemende mate wordt daar aandacht aan besteed. De tijd van de grote kolossen waar men op een anonieme manier in de vroegere rusthuizen terecht kwam, dat beantwoordt veelal niet meer aan de realiteit van vandaag en ook niet van morgen.

We staan in Vlaanderen voor een vergrijzing. In onze demografie is er nu een klein dipje en dat heeft alles te maken met de Tweede Wereldoorlog. Tussen 1940 en 2020 is er 80 jaar verschil. Dat betekent dat over vijf jaar, wanneer die cohorte – het doelpubliek van de woonzorgcentra – er zit aan te komen, we daarvoor klaar moeten staan. Ik zou niet graag hebben dat op dat ogenblik in het debat wordt gezegd dat we het vijf jaar geleden niet hebben aangepakt, dat we niet hebben geanticipeerd op de vergrijzing die er in Vlaanderen zat aan te komen, want dat doen we wel degelijk.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, wij kunnen inderdaad omzetten, en dat is net mijn punt. We moeten zeer kort op de bal spelen. Er wordt aan overschatting gedaan, we zitten plots met een overschot aan plaatsen. Door zo snel te schakelen, kunnen we in de toekomst zulke zaken vermijden. Mensen willen veel langer kunnen thuisblijven. Pas als ze zeer zwaar zorgbehoevend zijn, gaan ze naar een woonzorgcentrum. Vandaar dat die verblijfsduur almaar verkort, en dat is eigenlijk een goede zaak omdat mensen in hun eigen omgeving kunnen blijven. Als ze zwaar zorgbehoevend worden, blijven ze liever in de huiselijke sfeer, in een veel kleinschaliger alternatieve woonvorm. In de toekomst gaan we daar veel meer op moeten inzetten. Dat zien we ook in andere sectoren gebeuren.

Ik denk dat dit iets is waarmee we in de toekomst absoluut veel meer rekening moeten houden. (*Applaus bij Open Vld*)

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Vroeger woonden mensen thuis of in een woonzorgcentrum, maar nu zien we dat er een hele differentiatie is. Ik ben ervan overtuigd dat dit zich nog zal voortzetten. Het is zaak daar vanuit Vlaanderen oog voor te hebben en daar mogelijkheden voor te creëren.

Ik denk dan aan aangepaste woongelegenheden en assistentiewoningen, maar er zijn ook nieuwe projecten, zoals SeniorenThuis. In het woonzorgcentrum zijn er ook verschillende mogelijkheden. Er zijn gewone woongelegenheden, maar er is ook het kortverblijf. Het zal zaak zijn hiervoor in de woonzorgcentra de nodige flexibiliteit te bieden.

In de erkenningskalender is de omzetting mogelijk gemaakt, maar misschien moeten we dat ook tijdelijk mogelijk maken, zodat de openstaande plekken bijvoorbeeld voor korte tijd in kortverblijf kunnen worden omgezet. Ik denk dan ook aan het voorstel dat we enkele jaren geleden hebben gedaan met betrekking tot koppels in woonzorgcentra.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, de leegstand is een probleem, maar wat mij het meest verontrust, is dat er blijkbaar nog heel wat marge op de prijzen van rusthuizen zit. Ik heb in het artikel gelezen dat bepaalde rusthuizen 5 tot 10 procent korting geven om de kamers toch gevuld te krijgen. Dat moet alarmbellen doen afgaan. Ik stel me dan de vraag of de andere mensen geen 5 tot 10 procent te veel betalen.

Ik heb al verwezen naar het debat dat we twee weken geleden hebben gevoerd. U hebt hier toen vol trots de dagprijscntrole verdedigd. U hebt gezegd dat de prijs altijd verantwoord is. Als ik zie dat bepaalde rusthuizen een marge van 10 procent hebben, vraag ik me concreet af hoe u ervoor kunt zorgen dat dagprijs

naar beneden kan voor onze ouders en grootouders, mensen die heel hun leven aan het systeem hebben bijgedragen. Er is een marge. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, ik begrijp dat de programmatie tot eind 2025 is opgeschort en ik heb in uw antwoord gehoord dat aan omvorming wordt gedacht, maar vanuit onze kant vragen we aandacht voor het aanbod voor mensen in lagere prijsklassen. U zou daar wat zorg of aandacht voor moeten hebben, want de wachtlijsten voor dat aanbod zijn nog groot, veel groter dan het aanbod. Zou u op dat vlak ook niet aan de kwaliteit kunnen werken?

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, de problematiek van de leegstaande rusthuisbedden is niet nieuw. Reeds in 2018 is hiervan melding gemaakt. Toen had een kwart van de rusthuizen bedden op overschot en werd gezegd dat het nog tien jaar zou duren voor die problematiek zou worden opgelost.

Mijn collega's en uzelf hebben al enkele redenen aangegeven. Er is tijdens de Tweede Wereldoorlog een demografisch dipje geweest. Er is de stijgende inzet van de thuiszorg. De private woonzorgcentra en de vastgoedmakelaars hanteren echter ook andere bezettingsnormen in hun verdienmodel en hun kreet naar steeds meer bedden wordt door iedereen overgenomen. Dat is ook een probleem.

Minister, in het licht van de huidige visie op zorg, waarvoor ik ook naar de stijgende thuiszorg verwijs, zou ik u willen vragen meer in kortverblijf te investeren, onder meer om de mantelzorgers te ontlasten. Ik vraag u het beleid bij te sturen en in kortverblijf te investeren.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, het is uiteraard positief dat er weinig wachtlijsten zijn, hoewel dat sterk kan verschillen van regio tot regio en tussen het soort kamers dat de ouderen zoeken. Op zich is dat ook geen nieuws. De studie van Probis uit 2018 vertelt eigenlijk net hetzelfde. Er komt een demografisch dipje en een lichte daling van de bezettingsgraad aan, maar een overheid moet vooruitkijken en moet er uiteraard voor zorgen dat er in 2040 of in 2060, wanneer de vergrijzingsgraad nog zal toenemen, genoeg juiste accommodatie is.

Het is belangrijk de rentabiliteit van de voorzieningen in het oog te houden wanneer ze onderbezet zijn. Het is misschien een beetje de omgekeerde vraag. Het gaat hier om private en publieke voorzieningen. Hoe gaan we ervoor zorgen dat een aantal woonzorgvoorzieningen niet op de fles gaan omdat ze onderbezet zijn?

Zijn daar specifieke maatregelen voor, zodanig dat we er zeker van zijn dat we in de toekomst genoeg bedden zullen hebben?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): 4600 rustbedden staan leeg, vooral in het midden- en luxesegment. Toen ik dat cijfer in de krant las, minister, was mijn bedenking: uiteraard, met dat soort prijzen houdt men mensen buiten. Gemiddeld 1790 euro per maand, en het gemiddeld pensioen is 1250 euro.

Een tweede cijfer dat ik in de krant las, is dat de gemiddelde verblijfsduur gehalveerd is, nog maar achttien maanden dus, anderhalf jaar, en dan zijn mensen overleden. Wat wil dat zeggen? Dat mensen zo lang mogelijk wegblijven uit onze rusthuizen, zelfs als ze het kunnen betalen. Dat heeft dan weer te maken met de

zorg. Alle idyllische praatjes van de meerderheidspartijen ten spijt, er is te veel stress en te weinig zorg in onze wooncentra. De schuld ligt niet bij de zorgdeskundigen, maar wel bij de veel te lage personeelsnormen. Minister, gaat u die personeelsnormen optrekken, zodat én de prijzen kunnen zakken én de kwaliteit voor de bewoners kan toenemen?

Minister Wouter Beke: Collega's, hier zijn veel dingen gezegd. Zoals ik het begrepen heb, gaat het in verband met de korting – dat was de concrete aanleiding voor de vraag – over een tijdelijke korting, niet over een definitieve korting. Het is belangrijk dat woonzorgcentra in de manier waarop ze uitgebaat worden, met een positief resultaat werken om de duurzaamheid van de zorg die ze moeten verlenen, van de infrastructuur die ze moeten doen, en de kwaliteit van de zorg en de infrastructuur te kunnen handhaven. Dat is een belangrijk uitgangspunt.

Wat de kwaliteit betreft, zijn er een aantal dingen gezegd. Is het een probleem dat men pas in de laatste levensfase naar een woonzorgcentrum gaat? Neen, dat is geen probleem. Dat is de keuze van de mensen zelf, om zo lang mogelijk thuis te kunnen zitten, desgevallend in een dagopvang, desgevallend met een kort verblijf. Dat is de keuze van de mensen zelf. Je kunt die keuze betreuren, maar dat is in de meeste gevallen, een overwegend groot aantal gevallen, de keuze van de mensen zelf. Maar op het eind van de rit volstaan wel de alternatieven niet. Dan moeten we ook dit soort van woonzorgcentra hebben waar de mensen continu met goede zorg omringd kunnen worden door professionals, door vrijwilligers en ook door de mantelzorgers.

Ja, we moeten inzetten op dat kortverblijf. Dat doen we ook. Er komen er meer dan 450 bij, en er zijn er ook nog 390 in oriënterend kortverblijf gepland op dit ogenblik. Er is ook de omzettingkalender, waarbij men de komende jaren zelf kan kijken wat er specifiek regio per regio lokaal nodig is om daar de nodige antwoorden aan te geven, wanneer er bijkomende noden zouden zijn.

Wat de facturen betreft, heb ik hier twee weken geleden al gezegd dat we daaraan gaan werken, en intussen wordt daaraan gewerkt. We hebben in Vlaanderen de Vlaamse zorgverzekering die al een tegemoetkoming geeft. Er zijn ook nog de andere tegemoetkomingen, die kunnen oplopen tot meer dan 500 euro, afhankelijk van het inkomen, maar het is onze vaste ambitie om dat te generaliseren aan een 400 euro per maand, om die factuur voor hen die in de laatste levensfase in een woonzorgcentrum terechtkomen, financieel draaglijk te maken. *(Applaus bij CD&V)*

Freya Saeyns (Open Vld): Het is inderdaad duidelijk dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving willen blijven. Ik vind het dan ook een heel rare opmerking van de PVDA dat ze maar anderhalf jaar in een woonzorgcentrum blijven. Neen, het is juist zeer goed dat ze pas als ze zeer zwaar zorgbehoevend zijn, naar een woonzorgcentrum gaan.

Minister, ik vind het wel jammer dat u niet echt ingegaan bent op mijn vraag over de alternatieve woonvormen. Ik zou echt willen dat we daar in de toekomst binnen de ouderenzorg goed over nadenken, zoals bijvoorbeeld in de gehandicaptensector, waar we ook steeds meer naar de kleinschalige, alternatieve woonvormen gaan. Ik denk dat in de toekomst sowieso steeds meer mensen daarnaar gaan vragen. *(Applaus bij Open Vld)*

Katrien Schryvers (CD&V): Het is belangrijk dat we onze ouderenzorg verder uitbouwen met oog voor de noden en de wensen van de mensen. En hoe je het ook draait of keert: de belangrijkste wens van een oudere is om thuis, of minstens in eigen buurt, te blijven. Dus dat betekent inzetten op thuiszorg, aangepaste woonegelegenheden, assistentiewoningen, vernieuwende kleine woonvormen zoals SeniorenThuis, waarnaar ik al verwees.

Als mensen die zorg echt nodig hebben, moeten ze terechtkunnen in een woonzorgcentrum. Het is niet omdat er nu lege plekken zijn, dat we niet moeten kijken wat er in de toekomst nodig zal zijn. Maar als er plekken momenteel of in de volgende jaren nog enige tijd dreigen leeg te staan, dan moeten we zorgen dat er een aantal alternatieve invullingen voor zijn. Dan wil ik u vragen, minister, om die ook zeker mogelijk te blijven maken, of misschien nog meer mogelijk te maken, onder meer kortverblijf en koppelkamers.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, collega's, de rusthuisfactuur in Vlaanderen is te hoog. Als het dan gaat over de dagprijs: waaruit bestaat die dagprijs? De dagprijs omvat de kosten voor elektriciteit, de kostprijs voor het douchen, de kostprijs voor het eten, voor het onderhoud, voor de verzekering... Dat zijn dingen waarop je geen korting kan geven.

Het uitgangspunt is altijd: je mag geen winst maken op de zorg. Wel, wie kortingen geeft, ook al is het tijdelijk, geeft eigenlijk aan dat hij te veel vroeg. Die is er mee voor verantwoordelijk dat een oudere op de vijf bij het OCMW of bij de kinderen moet gaan aankloppen om de rusthuisfactuur te kunnen betalen.

Minister, ik vraag u echt: aan welke kant staat u als minister van Welzijn? Staat u aan de kant van de oudere die te veel betaalt voor zijn rusthuis, of staat u aan de kant van de commerciële instellingen, de aandeelhouders die te veel vragen voor hun zorg? Bewijs aan welke kant u staat. Stuur de zorginspectie af op al die rusthuizen die nu aangeven dat ze kortingen kunnen geven. U kunt dat doen. U kunt ervoor zorgen dat die rusthuisfactuur voor iedereen toch naar beneden kan. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tom De Meester aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de nieuwe huurprijsberekening bij sociale woningen

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe sociale huurprijsberekening

ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanpassingen aan de nieuwe huurprijsberekening

ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de bijsturing en armoedetoets van de nieuwe berekeningswijze voor sociale huurprijzen

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Minister Diependaele, wat heb ik u hier vorige week gezegd? *(Rumoer)*

Drie op de vier sociale huurders betalen sinds 1 januari meer door uw beleid. U lacht daar blijkbaar mee, maar het is door uw beleid dat sociale huurders meer betalen. Wat hebt u toen gezegd? 'We gaan toch geen "studie" van de PVDA vertrouwen?' 'Bestaat die studie wel?' 'Ik ga me niet laten opjagen door de PVDA, ik wacht op de volledige cijfers.' We hebben hier nu de volledige cijfers, collega's. Raad eens wat er in die volledige cijfers staat. Raad eens? Dat drie op de vier sociale huurders meer betalen sinds 1 januari door het beleid van minister Diependaele. De feiten geven de PVDA gelijk.

Dat is niet de eerste keer en het zal zeker niet de laatste keer zijn dat dat gebeurt. U hebt ook een oplossing, minister Diependaele. U gaat een uitzondering voorzien voor 3000 gezinnen met inwonende kinderen met een handicap. Zij betalen nu 150 euro meer, en dat gaat u schrappen, minister Diependaele. Eindelijk, zou ik zeggen, want de oppositie vraagt dat al 4 maanden. Wij vragen dat al 4 maanden en nu ziet u het licht, omdat er zoveel protest is in de samenleving.

Alleen, minister Diependaele: dat volstaat niet. Want uit die 'studie' begrijp ik dat er in totaal 15.000 gezinnen zijn die meer dan 100 euro per maand meer betalen. Wat gaat u daaraan doen?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Collega's, deze ochtend hoorden we op de radio dat het inkomen van meerderjarige kinderen met een handicap niet meer meegerekend wordt voor de sociale huurprijzberekening. Een bewijs dat de regering eindelijk het licht ziet en luistert naar de oppositie. Een opsteker voor ons.

Mensen en gezinnen die hun best doen en zorg dragen voor hun gezinslid met een handicap, worden een beetje ontzien. Dat kan enkel maar positief zijn. Volgens ons wordt hiermee een grote fout rechtgezet, een grote fout die wel kon worden vermeden.

Minister, ik herinner u er immers aan dat wij al in november een onderzoek vroegen naar de impact van die nieuwe sociale huurprijs, naar een simulatie, om te zien of die asociale gevolgen kon hebben, om te zien welke gevolgen daaruit zouden kunnen volgen voor kwetsbare mensen, die hun best doen. U wou toen echter niet luisteren. Dat was allemaal niet nodig.

U hebt die stijging voor mensen met een handicap toch laten plaatsvinden. U hebt blind op een knop geduwd en gezegd 'we zullen wel zien wat dat geeft en we zullen achteraf bijsturen'. Na één maand moet u al bijsturen. Achteraf is de schade opgemeten, maar die was volledig te vermijden. Die schade is groot.

Ik heb goed geluisterd naar het interview deze ochtend. U doet nu alsof het opgelost is. U zet iets recht dat eigenlijk nooit had mogen gebeuren, maar we zien dat die huurprijs voor driekwart van die huurders nu wel degelijk is gestegen. De vraag is: is dat nu nog betaalbaar voor hen? Voor wie wel, voor wie niet? Daarvoor hebben we cijfers nodig.

We hebben inderdaad daarnet, om kwart voor drie, cijfers gekregen, cijfers die slaan op 76 procent van de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's), op 68 procent van de woningen. Geen volledige cijfers. Daarom mijn vraag: wanneer krijgen we nu die volledige cijfers? Wanneer gaat men die volledige, grondige analyse doen die u aankondigde deze ochtend? Enkele maanden, zei u. Wanneer kunnen we met de commissie, met de stakeholders, met de huurders bekijken hoe we dit kunnen verbeteren? *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, collega's, toch misschien nog even de context schetsen. De samenleving verandert snel. De woningmarkt verandert dus snel, de sociale woningmarkt verandert even snel. Daarom werd er in de vorige legislatuur beslist om de sociale huurprijzen te herzien, te herberekenen op basis van objectieve, rationele, correcte criteria, zoals inkomsten van alle huurders, de gezinstoestand, de aard, de kwaliteit, de ligging van de sociale woning: een correcter, objectiever systeem op basis van drie verschillende criteria. Laten we duidelijk zijn. Ik denk – ik kijk eens rond in het parlement – dat geen enkel rechtgeaard persoon, ook de collega's achter mij niet, twijfelde aan de noodzaak om

die huurprijzen voor sociale woningen te herzien, te corrigeren, in overeenstemming te brengen met het werkelijke inkomen van alle huurders in die sociale woning.

Voor drieduizend gezinnen bleek er echter inderdaad een ongewenst effect te zijn. Minister, u was ook niet te beroerd om dat te zeggen. Voor de zogenaamde bijwoners met een handicap – het is een raar woord – was er een ongewenst effect. De sociale huurder bij wie een meerderjarige persoon met een handicap woont, zag zijn sociale huurprijs plots disproportioneel de hoogte ingaan. U zag, samen met ons, samen met collega's van meerderheid en oppositie, heel snel in dat een sociale correctie zich opdrong. U beloofde ook al vorige maand iets te zullen doen aan die ongewenste gevolgen, en wij horen nu van u heel graag hoe rechtvaardig uw rechtzetting is.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, net voor Kerstmis kregen de sociale huurders slecht nieuws: hun huurprijs zou op een andere manier worden berekend. Dat betekende voor heel veel huurders, drie op de vier, zoals vandaag inderdaad blijkt, een forse verhoging, maar ook een plotse verhoging. Het klopt dat wij u vanuit de oppositie hadden gezegd dat u moest oppassen met zo'n plotse verandering, ondoordacht, zonder de berekeningen op voorhand te kennen. Het heeft echter niet gebaat. U hebt dat ingevoerd. Het is vandaag een maand later, en wat zien we? Week na week, dag na dag komen er nieuwe getuigenissen binnen van heel veel huurders die vandaag in de problemen zitten. Het grote probleem is dat er vandaag heel veel huurders zijn die een rekening in de bus krijgen die ze met de beste wil van de wereld niet kunnen betalen. Met die plotse, ondoordachte beslissing hebt u de sociale huurders in de steek gelaten.

De jongste dagen is echter gebleken dat niet alleen de sociale huurders zich in de steek gelaten voelen, maar ook onze Vlaamse steden en gemeenten. De voorbije dagen regende het kritiek in de media op u van diverse steden en gemeenten: Zwijndrecht, Laakdal, Willebroek enzovoort, noem maar op. Ze zeggen dat u de rekening naar hen doorschuift, aangezien sociale huurders die de rekening niet kunnen betalen, terechtkomen bij het OCMW, bij het centrum algemeen welzijnswerk, bij de verantwoordelijkheid van die lokale besturen, die daar vandaag niet de marge voor hebben.

Minister, mijn oproep is heel duidelijk: stuur die nefaste beslissing bij. Het is goed dat u de IVT al uit de huurprijs wilt halen, maar het moet breder. Er moet voor gezorgd worden dat elke sociale huurder die wil en die kan, zijn rekening kan betalen en dat de rekening niet doorgeschoven wordt naar de lokale besturen. Bent u daartoe bereid?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer De Meester, zeker met u is het een fijn weerzien. Ik ben ook blij dat u onze cijfers blijkbaar goed hebt ontvangen. Vorige week heb ik u verschillende keren gevraagd naar uw 'studie'. Ik heb u zelfs een mail gestuurd, met de voorzitter in cc, met de vraag naar die studie en zelfs het bewijs dat u die effectief hebt opgevraagd. Ik heb daar nooit antwoord op gekregen. Ik heb nooit iets gehoord. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik heb een zeer vriendelijk mailtje gestuurd, omdat ik vind dat die waarheid toch bekend mag zijn, maar u hebt er zelfs niet op geantwoord. U zegt daarnet dat uw cijfers juist zijn. In de krant spreekt u uitdrukkelijk over een stijging van gemiddeld 40 euro. Wij komen nu uit op een stijging van gemiddeld 29 euro. Dat is 38 procent meer. Dan komen zeggen dat uw cijfers juist waren: ik denk het niet!

Ik zal wat toelichting geven bij de cijfers. We hebben inderdaad nog niet alle cijfers binnen. Daar zijn twee redenen voor. Eerst en vooral moeten we die anonimiseerd krijgen. Het kan niet dat wij zouden weten welke individuele huurder wat betaalt. Ten tweede moeten die ook verwerkt worden. Er zijn drie verschillende softwareleveranciers waar sociale huisvestingsmaatschappij meewerken. De heer Veys weet dat wel. Bij een daarvan is er blijkbaar een probleem. Er moeten dus nog heel wat berekeningen gebeuren om dat te laten draaien.

We hebben vrijdag de meeste cijfers binnengekregen. Gisteren hebben we op basis van 54 op 79 cijfers de beslissing genomen omdat op dat moment duidelijk was en het effectief onderpind was dat er zich een probleem voordeed. Ik heb u vorige week ook gezegd dat wij niet achterlijk zijn en dat we ter voorbereiding al heel wat opties hadden overlopen. Uiteindelijk blijkt een van die opties uit die cijfers.

Beste mensen, ik heb niet de luxe om op basis van mijn natte vinger beleid te voeren. We moeten dit kunnen onderpinnen met cijfers. De cijfers onderpinnen nu ook de keuzes die wij maken.

We zijn hier ook zeer snel gegaan. Vorige week was het voor u allemaal heel belangrijk om snel te gaan. Vrijdag hebben we die cijfers binnengekregen en gisteren hebben we de beslissing genomen. Ik ben trouwens mijn collega's van de Vlaamse Regering dankbaar dat ze dat met een elektronische procedure zo snel hebben laten gaan. Om u de vergelijking te geven: elk jaar moeten de sociale huisvestingsmaatschappijen hun cijfers binnenbrengen tegen eind januari. Normaal gezien gebeurt die verwerking tegen april. Nu hebben we het op een weekend en twee dagen gedaan. U kunt ons dus niet verwijten dat we traag zijn gegaan.

De beslissing die wij gisteren hebben genomen, gebeurde dus op basis van 54 op de 79 cijfers. De cijfers die u vandaag hebt gekregen, zijn 60 van de 79. We blijven dus constant bijwerken om up-to-date te zijn. De gemiddelde huur is gestegen van 311 euro naar 340 euro. Dat is 29 euro meer of 9 procent erbij. Voor alle duidelijkheid: dat is op een gemiddelde markthuurwaarde van de woning van 644 euro. Ik geef de onderverdeling: bij 27 procent is er een daling, bij 52 procent is er een stijging tussen 0 en 50 euro, bij 11 procent tussen 50 en 100 euro en bij 10 procent is het meer dan 100 euro. In de cijfers kunnen we nu ook zien dat de grootste stijgingen voornamelijk komen door de inkomens. *(Opmerkingen van Tom De Meester)*

Dat is nog niet aan u bezorgd omdat we dat moeten anonimiseren.

Ik heb u vorige week ook beloofd dat we met een grondige evaluatie zouden komen, maar die duurt een paar maanden. We weten nu – ik geef toe onder voorbehoud – dat het voornamelijk ligt aan het inkomen en voor een deel aan de stijging van de marktwaarde van de woning.

De logica die ik hier heb uitgelegd op basis van de drie criteria, meer bepaald de energiecorrectie, de marktwaarde van de woning en de inkomens die meetellen, blijft voor mij overduidelijk overeind. Iedereen is het er ook over eens dat die principes goed zitten. Op een bepaald moment heb ik hier ook uitdrukkelijk gezegd dat daar geen kritiek op was. Die kritiek is pas later gekomen. Pas later in het debat bent u kritiek op de criteria beginnen te geven.

Wat we hebben gezien, is dat er zich een probleem voordoet bij inwoners met een handicap. Wat hebben we gezien in de cijfers? Daar is een disproportionele stijging. Hoe groot was die? Dat ging zonder de bijsturing – dus het systeem dat in 2019 was uitgetekend – van 340 euro naar 495 euro. Dat is 155 euro meer of 46 procent.

Dat staat tegenover die 9 procent die normaal van toepassing is. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat daar een disproportionele stijging in zit. Nu, met de aanpassing die ik heb gedaan, en die ik straks ook zal toelichten – ze wordt ook verkeerd gekaderd, mevrouw Moerenhout – gaan we naar een stijging van 340 naar 364 euro. Dat is een stijging van 24 euro of 7 procent. Dus de gevallen waarbij er bijwoners zijn met een handicap stijgen maar 7 procent, de andere stijgen globaal met 9 procent.

Nu, welke twee aanpassingen hebben we gedaan? Het spijt mij, collega Veys, maar voor u moet dat pijn doen. U hebt zelf een voorstel van decreet ingediend in de commissie, en dat ging inderdaad enkel over die inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) die er zou worden uitgehaald, zoals mevrouw Moerenhout ook aanhaalde. Maar ik heb hier al gezegd dat je dat niet mag doen. Waarom niet? Omdat je daarmee een soort werkloosheidsval creëert. Je gaat daardoor mensen ontraden om te gaan werken. Ook mensen met een beperking kunnen een job gebruiken om aansluiting te vinden bij de samenleving. En u zou dat ontraden, door enkel en alleen die IVT eruit te halen.

Wat heb ik gedaan? Ik heb gezegd dat het volledige inkomen van bijwoners met een handicap er zou worden uitgehaald, natuurlijk ten belope van maximum die IVT. En dat is een veel ruimere maatregel die we nemen; daarmee gaan we veel verder. En nogmaals: ik wil er niet voor zorgen dat we mensen, ook mensen met een beperking, gaan ontraden om een job op te nemen. Dat doe ik niet. Ik heb u daarvoor verwittigd, maar jullie hebben toch dat voorstel ingediend. Wel, wij doen het wel. Wij gaan verder dan wat jullie hadden ingediend.

Een tweede maatregel die we nemen – die opmerking heb ik toen ook gemaakt – is het feit dat de referentiehurder in het nieuwe systeem van 2019 niet werd aangepast. De berekening die voor de referentiehurder gold bleef overeind. Maar wat had je wel? Een referentiehurder die zorg draagt voor een bijwoner, een gezinslid met een handicap, doet eigenlijk aan een vorm van mantelzorg. Wat gaan we nu doen? De gezinskorting die de referentiehurder krijgt voor een bijwoner gaan we verdubbelen als het gaat om een bijwoner met een handicap.

We doen dus een extra inspanning voor de referentiehouders die aan mantelzorg doen. Ik denk dat dat twee maatregelen zijn die wel degelijk mogen worden gezien, en die de disproportionele stijging eruit halen. De rest van die aanpassing blijft overeind, en daar is ook geen speld tussen te krijgen. De logica achter die drie zaken die we aanpassen is beenhard.

Eerst en vooral is er de energiecorrectie. Mensen die een woning krijgen toegewezen met slechte energieprestaties betalen meer energiekosten. Dat is niet eerlijk tegenover mensen die in een energiezuinige woning zitten, en die dus minder energiekosten moeten betalen. Daarom voeren we een correctie in, en dat is maar logisch ook.

Als je ten tweede een woning hebt die van veel betere kwaliteit is, die veel beter gelegen is en eigenlijk gewoon een hogere marktwaarde heeft, dan moet dat ook worden meegerekend in die huurprijs. Dat is de logica zelve.

Ten derde: ik vind het wel degelijk logisch dat als mensen of jongeren – het gaat voornamelijk om mensen jonger dan 25 – een job en dus een eigen inkomen hebben, we dat wel degelijk meenemen in de berekening van die sociale huurprijs. Stel dat je een referentiehurder hebt met een inkomen van bijvoorbeeld 1000 euro, en daarnaast heb je een referentiehurder die ook 1000 euro verdient, maar die twee kinderen heeft met elk een job die 2000 euro netto opbrengt – 5000 euro in totaal –, dan kan je het niet maken om die hetzelfde te laten betalen. Je moet het inkomen van die jongeren die een job hebben dus ook in rekening nemen. Dat lijkt mij meer dan logisch. Dat zal trouwens ook op de private huurmarkt nodig

zijn: mensen die van die woning gebruik maken, zullen in vele gevallen ook iets moeten bijdragen. Daar lijkt die redenering mij volledig overeind te blijven.

De basislogica is dat we die hele hervorming in gang hebben gezet omdat we vooral middelen willen hebben om de mensen te helpen die dat het meest nodig hebben. Dat blijft de basislogica van die hele aanpassing. Ik blijf daar ook volledig achter staan. *(Applaus bij de meerderheid)*

Tom De Meester (PVDA): Minister Diependaele, u zegt dat de bijsturing van uw beleid onderstreept wordt door uw cijfers. Maar dat klopt natuurlijk helemaal niet, want u hebt nu een oplossing voor 3000 gezinnen, terwijl in uw rapport staat dat er voor 15.000 gezinnen een groot probleem is. Zij moeten immers meer dan 100 euro per maand bijbetalen.

Ik heb u gevraagd wat uw oplossing is, en u antwoordt daar niet op. Dat is natuurlijk een beetje typisch: u levert half werk. Dat is de zesjescultuur waar minister Weyts altijd over spreekt. Minister Weyts zal het erover eens zijn met mij dat we op het vlak van sociaal woonbeleid geen half werk kunnen aanvaarden, minister Diependaele.

Ten tweede is de marktwaarde wel degelijk een groot probleem. Vanmorgen stelde u in de krant dat u die gestegen marktwaarde vasthangt aan de correcte waarde van de woning. Dat is niet waar, en ter illustratie zal ik u het verhaal vertellen van Yvonneke. *(Rumoer)*

Ja, lach maar, lach maar, lach maar. Die mensen maken het wel mee hé, collega's. Die moeten die gestegen huurprijs wel elke maand op tafel leggen, hé.

De voorzitter: Ik zou beginnen over Yvonneke, want u hebt nog maar vijf seconden.

Tom De Meester (PVDA): Ik kan haar verhaal zeer kort vertellen. Yvonneke woont in het Kiel in een woning die al tien jaar niet meer gerenoveerd is, maar de marktwaarde is wel met 135 euro gestegen. Er is niets aan die woning veranderd, maar de marktwaarde is wel 135 euro gestegen, waardoor Yvonneke 40 euro per maand meer betaalt. En ik heb de foto's bij, minister Diependaele, voor mocht u het niet geloven. *(Opmerkingen)*

Dit is de keuken waar die mevrouw in kookt. Dit is kapotte elektriciteit. Dit is een kapotte boiler. *(Tom De Meester toont de foto's)*

De voorzitter: Mijnheer De Meester, u hebt straks ook nog uw slotrepliek.

Tom De Meester (PVDA): Ik ga mijn slotrepliek daar niet aan wijden.

Minister Diependaele, hiermee zou u rekening moeten houden. Die mensen wonen in oude en kapotte sociale woningen, en daar doet u niets aan. U rekent die mensen bijkomende huur aan. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Nu de rust is wedergekeerd, krijgt de heer Veys het woord.

Maxim Veys (sp.a): Minister, u verwijst naar ons voorstel en vraagt ons of dat pijn gedaan heeft. Neen, dat heeft absoluut geen pijn gedaan. Integendeel, ik denk dat het vooral voor de meerderheid pijnlijk was, omdat u heel de zitting bij een volledige parlementaire bespreking aanwezig moest zijn, minister, en we drie keer hebben moeten schorsen. *(Opmerkingen van minister Matthias Diependaele)*

Ik denk niet dat wij het zijn die pijn ervaren.

Maar eigenlijk zegt u het verkeerd en zou u moeten zeggen: 'Gelukkig hebben jullie een voorstel gedaan, mijnheer Veys.' Wij willen namelijk de druk op de ketel

houden, en kijk, we zijn nog geen twee weken verder en de aanpassing is er al. Ik zou zeggen: 'Sterk werk van de oppositie.' (*Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA*)

Als wij het bovendien niet vermeld hadden, dan had u nooit vermeld dat u bezorgd was over personen met een handicap en sociaal wonen. Tot de oppositie erover begon en het er hier in het halfrond over begon te gaan, had u dat nog nooit gezegd, dus vergis u niet.

U doet nu alsof onze fractie akkoord gaat met de hervorming van de sociale huurprijzen. Ik zal u van die gedachte bevrijden: als het aan ons lag, dan zouden wij het geld niet zoeken bij de sociale huurders. Als het aan ons lag, dan hadden we dat niet zo ondoordacht ingevoerd. Als het aan ons lag, dan zouden wij er vooral voor zorgen dat sociaal wonen betaalbaar en sociaal blijft, want daar gaat het om: iets goeds doen voor mensen met een laag inkomen.

Maar we hebben die cijfers nodig, want die zijn nog niet volledig. Ik wil mijn vraag dan ook nogmaals herhalen. U zegt: 'verschillende maanden voor de grondige evaluatie'. Wanneer zou die kunnen? Het liefst in de commissie. Ik heb gelezen dat de ombudsman ook nog vijftig dossiers over die markthuurlaag aan het onderzoeken is. Ik denk dat dat toch ook een belangrijk element is om mee te nemen, dus laat ons die zo snel mogelijk samen bekijken en zien waar we nog meer kunnen bijsturen. (*Applaus bij sp.a en de PVDA*)

Sarah Smeyers (N-VA): Als het aan mijnheer Veys lag, dan zou niemand nog betalen voor een sociale woning, maar ik kan mij inbeelden dat er dan veel minder sociale woningen zouden zijn. Het is net om aan zoveel mogelijk mensen een sociale woning te kunnen geven dat we moeten en ook mogen differentiëren en dat we sociale woningen toekennen aan wie dat het hardst nodig heeft. Of het nu Juleke, Yvonneke, Rachid, Fatim, Karim of Pieter is, de woningen moeten worden toegekend aan wie ze het hardst nodig hebben.

En ja, er was een ongewenst effect voor die zogenaamde bijwoners met een handicap. U hebt – en ik wil u feliciteren om uw politieke no-nonsenseaanpak – toegegeven dat er een sociale correctie moest gebeuren; u hebt op een maand tijd alle cijfers verzameld en u hebt de aanpassing gedaan, zoals beloofd.

Ik vroeg u om die aanpassing te rechtvaardigen in de letterlijke zin van het woord, en dat hebt u ook gedaan. De inkomens van personen met een handicap, of dat inkomen nu uit een inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) of uit arbeid komt, wordt niet of verminderd in rekening gebracht bij de inkomensgrenzen. Streng, rechtvaardig en onverwijld: zo heeft de N-VA het graag, voorzitter. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Dat is heel goed, mevrouw Smeyers, maar u moet wel binnen de tijd blijven.

Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, uw logica is allesbehalve beenhard. We hebben inderdaad de anomalie van de gehandicapte bijwoners. We zien ook dat u de energieprijzen 2-maal doorrekent. We zien dat de marktwaarde, zoals mijn collega aanhaalt, verschillende keren fout is berekend. Dan komen we tot 15.000 gezinnen die meer dan 100 euro per maand extra moeten betalen.

In uw beleidsnota staat dat voor 1 januari een op de drie sociale huurders het einde van de maand al niet kon halen nadat men de huurprijs had betaald. Als daar nog eens bij komt dat vanaf 1 januari drie op de vier huurders nog meer moeten betalen – 15.000 mensen meer dan 100 euro – dan zegt het gezond verstand dat je op sociale drama's afstevent.

Jullie zeggen altijd dat sociale woningen moeten worden voorbehouden voor de meest kwetsbaren. Als u dat echt meent, dan voert u een armoedetoets uit op die nieuwe sociale huurprijzen. En dan kunt u direct objectiveren welke kwetsbare groepen er geraakt worden en welke niet. Mijn concrete voorstel is dus: voer een armoedetoets uit en zorg ervoor dat sociaal wonen een dam is tegen armoede, en geen reden om in armoede te vallen. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, collega's, ik denk dat deze aanpassing niet een exclusieve pluim op de hoed van de minister of de regering moet zijn, maar ook niet van de oppositie. Deze aanpassing was broodnodig, en die werd commissiebreed gedragen.

Het uitgangsprincipe van de herberekening van de huurprijs kunnen wij ook alleen maar ondersteunen. Het lijkt mij logisch dat als er een extra inkomen is in het huis, de huurprijs daar ook naar wordt aangepast. Het lijkt mij ook logisch dat de aanpassing nu is gebeurd om die onregelmatigheden weg te werken. Desalniettemin moeten we hier nu geen goednieuwsshow brengen. Er zijn twee kanttekeningen te maken, die voor een stuk ook al gemaakt zijn door de collega's.

Ten eerste is er die 10 procent, de meer dan 100 euro die meer moet worden betaald per maand. We gaan moeten bekijken hoe dat precies komt in die gevallen. Maar ik begrijp dat we nog moeten wachten op concrete cijfers daarover. Dat wil ik ook gerust doen en daar nu geen grote uitspraken over doen.

Ten tweede is het zo dat wie meer betaalt, wel recht moet hebben op goede kwaliteit. En daar is nog heel veel werk aan als het over onze sociale woningen gaat. Maar daarover later zeker meer.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ook wij hebben altijd gepleit voor de bijsturing die gisteren is gebeurd. We waarderen dus zeker ook de snelle aanpassing en de duidelijkheid die u hiermee geschapen hebt, minister.

Verder lijkt het ons belangrijk om er bij eventuele toekomstige hervormingen over te waken dat er geen onbedoelde effecten zijn voor kwetsbare mensen en kwetsbare groepen. En zoals ik vorige week ook zei, kan de armoedetoets daarvoor een heel zinvol middel zijn.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ga beginnen met een korte vraag aan iedereen hier en ook aan de kijkers thuis. *(Opmerkingen. Gelach)*

In Vlaanderen is het nu zo dat je een sociale woonst kunt huren voor gemiddeld 337 euro per maand. De reële huurprijs bedraagt 640 euro. Dat blijkt uit de nieuwe cijfers. 640 euro reële huurprijs, 337 sociale huurprijs: wie in deze zaal vindt dat onrechtvaardig, koud en kil? Wie vindt dat onrechtvaardig, koud en kil? Niemand. En dat blijkt dus uit deze nieuwe cijfers.

Minister, ik heb twee woorden voor uw handelen in dit dossier: enerzijds 'rechtvaardig' en anderzijds 'een teken van goed bestuur'. In één maand hebt u een evaluatie gemaakt van het systeem op basis van de juiste cijfers – toch heel belangrijk – en hebt u ervoor gezorgd dat een onrechtvaardigheid voor een beperkte groep, die weggewerkt moest worden, weggewerkt is.

En beste leden van de oppositie, of jullie het nu gedaan hebben... 'I've got news for you': ik heb het ook gezegd, Vera heeft het ook gezegd, Tinne heeft het

gezegd, Sihame heeft het gezegd. Alle partijen hebben gezegd dat er een aanpassing moest komen, alle partijen. Dus stop met dat te claimen in een opbod van 'wij zijn het sociaalist'. Het is gewoon goed dat het gebeurd is. Minister, u hebt daar perfect gehandeld. Een welgemeend applaus van de leden van onze fractie die nog aanwezig zijn voor uw beleid daarover. (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, mijnheer Vande Reyde. Ik krijg het zowaar warm, en eens niet onder mijn voeten, als ik hier sta.

Mijnheer De Meester, ik ken het geval van Yvonneke natuurlijk niet. Het is ook altijd gevaarlijk om in te gaan op individuele gevallen. Daarom heb ik ook gezegd dat ik ook mails gekregen heb met verhalen die mij wel degelijk aanspraken. Ik had het trouwens ook gezegd, mijnheer Vande Reyde, u bent mij nog vergeten te noemen. Maar die verhalen spraken mij ook wel aan, mijnheer De Meester.

Het punt is dat ik niet de luxe heb om met mijn natte vinger te reageren en beleid te voeren. Wij hadden die onderbouwde cijfers nodig en die hebben we. Ik ben geen statisticus maar zodra je er 54 van de 79 hebt, heb je er voldoende om te handelen. Dat hebben we zo snel als we konden gedaan.

Trouwens, u verwijst naar Yvonneke. Ik begrijp dat allemaal, maar Juleke moet nog gaan huren op de private huurmarkt en die betaalt de volledige 135 euro extra, hoor. De volledige meerwaarde van die woning gaat hij betalen. Nu staan we een stap dichterbij om hem ook te helpen want dit is er, mijnheer Veys, daarvoor kijk ik naar u, op vraag van de sociale huisvestingsmaatschappijen. De aangepaste berekening is er uitdrukkelijk gekomen op vraag van de sociale huisvestingsmaatschappijen op basis van een nota met als titel 'Het hellend vlak.' Zij hadden daarin aangeklaagd dat het financieringsmodel onder druk stond. Deze ingreep was nodig om dat systeem, waar collega Vande Reyde terecht naar verwijst, overeind te houden. Dan lijkt me dat deze aanpassing op basis van die drie principes heel correct en goed uitgewerkt is en dat dat klopt.

Mijnheer Veys, de heer De Loor kan het getuigen dat ik uit eigen wil gebleven ben in de commissie omdat ik zelf zonder blozen of blazen de verdediging van ons beleid wel zal opnemen. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Daarom ben ik gebleven in de commissie. Ik heb u een paar weken geleden op de radio trouwens zelf horen zeggen toen het ging over de vraag of het niet normaal is dat het inkomen van bijwoners wordt meegeteld, was uw exacte citaat: "Ik kan daar inkomen." Dat hebt u gezegd. U was daarin mee. U hebt die logica daar bevestigd.

Ik zal afspreken met de heer De Loor wanneer we met die cijfers kunnen komen. Ik hang nog wat af van een volledige bewerking van de VMSW. Zoals gezegd duurt die andere jaren tot april. We hebben nu al een deel van het werk gedaan. Ik hoop dat we dat sneller kunnen doen. Ik kan u daar nu geen datum van geven maar het is zeker geen enkel probleem om die helemaal te doorgronden in de commissie.

De armoedetoets is onrechtstreeks reeds gebeurd in die zin dat er een armoedetoets gebeurd is op de nieuwe definitie van het inkomen. Maar de aanpassing die wij nu doorvoeren, die twee punten, kan in elk geval geen verslechtering zijn. Dat kan alleen maar positief uitdraaien.

Ik heb nog wat tijd over, ik hamer er graag op dat het beleid dat wij voeren wat betreft de sociale huisvesting gericht is op die mensen die het het meeste nodig hebben. Als mensen dan een extra inkomen hebben, een groter inkomen, dan is het maar fair dat we de beperkte middelen die we hebben...

Het gaat trouwens om een half miljard euro per jaar. Een half miljard euro per jaar besteden we aan de kortingen waar de heer Vande Reyde het over heeft, namelijk

het verschil tussen die 644 en 300 en zo veel, is een half miljard euro waarmee we de sociale tegemoetkoming doen. Wel die moet terecht komen bij die mensen die het het meeste nodig hebben. Als er mensen zijn van wie het inkomen plotseling stijgt, of die een duurdere woning hebben, dan moeten we daar maar gaan kijken om te zorgen dat we meer ruimte hebben om Juleke die nog op de wachtlijst staat, te helpen. Dat is de bedoeling van deze aanpassing. Het is absoluut het beleid dat ik met hand en tand zal verdedigen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Tom De Meester (PVDA): Minister, als ik u een cijfer zou moeten geven voor uw beleid, dan vrees ik dat ik u toch zal moeten buizen. Maar ik zal u huiswerk meegeven. Ten eerste, misschien een opstel schrijven over de voorspellende waarde van steekproeven in PVDA-studies. Ten tweede, een armoedetoets op het geheel van die prijsverhoging: dat zou echt een goed idee zijn. Als u iets van mij niet wilt aannemen en ook niet van collega Moerenhout, dan kunt u het misschien van CD&V aannemen. U zit toch nog altijd in dezelfde regering. Ik vond een armoedetoets op die prijsverhoging een zeer goed voorstel van CD&V. Ten derde, minister, zorg alstublieft eens voor een deftige financiering voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Dan zouden wij niet 50 miljoen euro per jaar moeten gaan halen bij kwetsbare mensen met een klein inkomen. *(Applaus bij de PVDA)*

Maxim Veys (sp.a): Concluderend, ben ik blij dat u bereid bent om de volledige cijfers te bekijken in de commissie. We zullen dat liefst in de vorm van een gedachtewisseling bekijken. Ik vind het aangenaam met u erbij in de commissie. Dat kan enkel het debat versterken.

Ik ben blij dat u uw fout hebt ingezien en ze wilt rechtzetten onder druk van de oppositie en ook onder druk van een partij van de meerderheid. Maar ik vind toch dat ze niet had mogen gebeuren. Dat blijft mijn centraal punt. De mensen waarop nu bespaard wordt, wanneer krijgen die hun geld terug? Ik hoop dat dat zo snel mogelijk gebeurt. U hebt nog advies nodig van de Raad van State voor het kan worden ingevoerd. Iedere dag dat ze langer moeten wachten op die rechtzetting, is een dag te veel.

Laat één ding duidelijk zijn: we moeten streven naar betaalbaar wonen. Sociaal wonen moet zowel betaalbaar als sociaal zijn voor gezinnen met lage inkomens. *(Applaus bij sp.a)*

MOTIE VAN ORDE

Persoonlijk feit

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Vera Jans bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Jans, u krijgt heel even het woord, enkel en alleen voor het persoonlijk feit waarbij de heer De Meester u verkeerd geciteerd zou hebben.

Vera Jans (CD&V): Ik word niet graag opgevoerd in andermans showtoneeltje. Ik heb hier heel duidelijk gezegd, en dat kunt u ook nalezen in het verslag, dat ik de snelle aanpassing en de duidelijkheid die de minister hier heeft geschapen, waardeer, en dat het ons belangrijk lijkt om bij eventueel toekomstige hervormingen te waken over de meest kwetsbare mensen of groepen, te zorgen dat er geen onbedoelde effecten zijn en zoals ik vorige week al zei, kan de armoedetoets hiervoor een zeer zinvol instrument zijn. U voert hier uw show op de manier die u wenst op en ik voer hier het debat zonder voor de kijker thuis iets te willen brengen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Tom De Meester aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de evaluatie van de nieuwe huurprijsberekening bij sociale woningen

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe sociale huurprijsberekening

ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanpassingen aan de nieuwe huurprijsberekening

ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de bijsturing en armoedetoets van de nieuwe berekeningswijze voor sociale huurprijzen

(Voortzetting)

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Los van het getouwtrek wie nu het hardst heeft geroepen inzake deze hervorming wil ik de minister nog eens bedanken voor de rechtzetting. Het is inderdaad zo dat zowel meerderheid als oppositie erop had gewezen dat die rechtzetting nodig was.

Mevrouw Jans, mijnheer Vande Reyde, voor de kijkers thuis en misschien voor de sociale huurder thuis, wil ik toch nog eens benadrukken dat die rechtzetting retroactief zal gebeuren.

De voorzitter: Ik kan bevestigen dat de minister ja knikt.

Sarah Smeyers (N-VA): Het is belangrijk dat deze sociale correctie met terugwerkende kracht wordt ingevoerd.

De voorzitter: De non-verbale communicatie van de minister is veel explicieter dan die van mezelf de laatste tijd. *(Gelach)*

Kan iedereen dat beamen? Dat is voor het verslag.

An Moerenhout (Groen): Minister, de kern van de zaak vandaag voor mij en voor mijn partij is dat de huurprijs voor sociale huurders plots fors is gestegen, het gaat over 15.000 gezinnen en een stijging van meer dan 100 euro, u kunt niet ontkennen dat dat fors is voor die doelgroep. We zitten vandaag met heel wat huurders – u hebt er inderdaad nog geen zicht op hoeveel het er precies zijn en wat de parameters zijn – maar feit is wel dat we vandaag heel wat getuigenissen binnenkrijgen van huurders die de rekening in hun bus niet kunnen betalen. We vernemen dat via onze mailbox, via de lokale besturen, via de Vlaamse ombudsman, week na week neemt het aantal getuigenissen toe. Onze oproep is dan ook daar iets aan te doen. De beste methode om de hele zaak te objectiveren lijkt me de toepassing van de armoedetoets. Laat uw sociale huurders niet in de steek en laat uw lokale besturen niet in de steek want naast de sociale huurders zitten ook de lokale besturen vandaag met de handen in het haar. Het is uw taak en verantwoordelijkheid als minister om die kritiek aan te nemen en hen te helpen. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het evaluatierapport van de ondersteuningsnetwerken

ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de evaluatie van het M-decreet door de commissie-Struyf

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, ik ga terug naar het schooljaar 2017-2018 waarin de ondersteuningsnetwerken zijn opgestart. Die hadden tot doel de leerlingen, de leerkrachten en de scholen te ondersteunen in het kader van het M-decreet om een meer inclusief onderwijs te realiseren.

De kern van die ondersteuningsnetwerken was dat ze heel flexibel zouden kunnen worden ingezet. Zij zijn die uitdaging aangegaan en zullen nog verder blijven werken in hun huidige vorm tot 2021. Intussen zijn ze ook geëvalueerd en is het rapport van die evaluatie vorige week door de commissie-Struyf opgeleverd. We hebben dat rapport ook kunnen inkijken.

In dat rapport wordt heel duidelijk weergegeven hoe het veld staat tegenover de werking van die ondersteuningsnetwerken, wat dus goed loopt en wat minder goed. De commissie geeft ook een aantal aanbevelingen en conclusies.

Zo moet onder meer worden ingezet op een versterking van de basiszorg en op een verbeterde samenwerking tussen de centra voor leerlingenbegeleiding, de pedagogische begeleiding en de ondersteuningsnetwerken en moeten de verantwoordelijkheden, zeker van de pedagogische begeleiding, duidelijker worden omkaderd en afgebakend.

Minister, hoe zult u omgaan met die conclusies en aanbevelingen in het kader van het nieuwe begeleidingsdecreet?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, er is een verslag bekendgemaakt van professor Struyf naar aanleiding van de evaluatie van het nieuwe ondersteuningsmodel. De positieve punten en de aanbevelingen daarvan werden al geschetst. Namens mijn fractie wil ik hier mijn waardering uiten voor al het geleverde werk op een korte termijn. Die waardering is zeer groot.

Minister, er zijn een aantal pijnpunten, maar ik zal die niet allemaal herhalen. In het regeerakkoord staat dat er werk wordt gemaakt van een nieuw begeleidingsdecreet. Wat zijn uw bevindingen van dit evaluatierapport, vooral in de context die werd geschetst door de onderzoekers, waarbij ze heel uitdrukkelijk stellen dat de denkoefening geenszins af is en dat er nog grondig denkwerk nodig is over de optimalisering van het huidige model en de eventuele alternatieve scenario's?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Deze evaluatie illustreert vooral nogal sterk de nood aan een hervorming. Dat is absoluut nodig, je voelt het ook in het onderwijsveld dat de leerkrachten het niet meer zien zitten en dat ze zich opnieuw willen concentreren op hun kerntaken. We moeten ons er ook voor hoeden het kind met het badwater weg te gooien. We willen werk blijven maken van inclusie, maar we moeten ook erkennen dat we niet elk kind met elke beperking op elk moment in

elke klas in elke school kunnen opvangen. We moeten heel eenvoudig zeggen: gewoon onderwijs indien mogelijk, buitengewoon onderwijs indien nodig.

De aanbevelingen vervat in de evaluatie, bieden echt wel handvatten. In de eerste plaats is dit een pleidooi voor minder procedures, waarbij het hele traject met gemotiveerde verslagen van de school, die een hele analyse doet die vervolgens nog eens wordt overgedaan door het CLB, niet bevorderlijk is. Daaraan gekoppeld moeten we meer vertrouwen hebben in de klassenraad en de school. Er moet minder zorg komen van buiten de schoolmuren, wel meer basiszorg binnen de schoolmuren. De pedagogische begeleidingsdiensten moeten worden hervormd. Daar wordt heel sterk gesuggereerd om meer samenwerking te hebben over de netten heen.

Al die elementen nemen we absoluut mee. Ik probeer zo snel mogelijk, tegen volgende maand, werk te maken van een conceptnota. Ik wil de visie uitschrijven van de hervorming op grond waarvan we verder kunnen gaan. Ondertussen zorgen we vooral voor rust en zekerheid, en het behoud van het ondersteuningsmodel tot in 2021. We kunnen ondertussen werk maken van een gedegen hervorming, waardoor we aan de leerkrachten en de scholen meer vertrouwen kunnen geven.

Kathleen Krekels (N-VA): Voor ons moeten er drie belangrijke pijlers worden opgenomen in het nieuwe Begeleidingsdecreet. De versterking van de basiszorg zal heel belangrijk zijn om scholen voldoende middelen en mogelijkheden te geven om de inclusieve werking in hun klassen en scholen uit te dragen voor alle leerlingen. De minder sterke leerlingen, de sterke leerlingen, iedereen moet er baat bij hebben.

Daarnaast moeten we ook aandacht hebben voor de stijging van het aantal zorgvragen. We moeten durven inzetten op een objectieve, kwalitatieve diagnostiek door het CLB. Daarvoor moeten we het CLB de ruimte en het vertrouwen geven, want nu staan ze dikwijls onder druk. Het is toch belangrijk dat ze die functie in het geheel kunnen vervullen.

Tot slot, we dringen echt aan op het zetten van de eerste stappen in een net-overstijgende ondersteuning voor de scholen, zodat de samenwerking tussen CLB, ondersteuningsnetwerk, school en pedagogische begeleiding gemakkelijker kan gaan, dat die middelen efficiënter worden ingezet en dat ze ook gebundeld kunnen worden, zodat ze ook ten goede kunnen komen aan alle types van leerlingen.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is duidelijk dat een verslag van ongeveer 150 pagina's enige toelichting nodig heeft. Ik hoor hier verschillende punten die eruit worden gehaald. Ik heb een elftal aanbevelingen gelezen. Ik heb er hier een aantal gehoord die natuurlijk sterk passen in het betoog dat u hier wilt voeren. Ik kan er alvast eentje uit halen die ik belangrijk vind en dat is de versterking van de basiszorg. Daar vinden we elkaar nog in.

Ik wil ook nog aandacht vragen voor de taakstelling van de pedagogische begeleidingsdiensten an sich. In het rapport komt ook naar voren dat die diensten moeten worden versterkt en daar wil ik de nodige aandacht voor vragen.

Minister, u hebt een timing aangegeven. Ik citeer even letterlijk het rapport: "Iedere verdere verwijzing of introductie van een nieuw model moet vergezeld gaan van een realistisch tijdsplan." Ik hoop dat we binnenkort heel duidelijk kunnen aangeven wat die timing precies inhoudt en hoe die timing is.

Ik zou ook heel graag het rapport eens aanhoren in de commissie Onderwijs, waar we dan een toelichting kunnen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Vandromme, u hebt het al vermeld. Dit is een rapport van 170 pagina's dat een grondige discussie in de commissie verdient. Dit rapport verdient meer een heel oppervlakkige discussie over punten die eruit worden gelicht naargelang iemand zin heeft ze te benadrukken. Ik zou daar zeker op aandringen.

Minister, inclusief onderwijs staat of valt met de performante ondersteuningsnetwerken. Er wordt op het veld veel goed werk geleverd, maar het is wat freewheelen. Het rapport stelt dit ook. Er is veel te weinig visie vanuit het beleid en er is op dit moment geen toekomstperspectief. Er is te veel onzekerheid en er zijn geen werkbare vaste statuten. Het grootste pijnpunt is dat er onvoldoende middelen zijn om alle kinderen te helpen. Er is een grote ongelijkheid, want kinderen in bepaalde types hebben een bepaald rugzakje en zullen altijd worden geholpen. Kinderen met, bijvoorbeeld, een autismespectrumstoornis kunnen niet worden geholpen als het geld op is en er met een gesloten enveloppe moet worden gewerkt. Dat zijn pijnpunten.

Minister, als we willen dat het inclusief onderwijs slaagt en dat er draagvlak voor is, moeten we dit rapport grondig bespreken en behandelen en moeten we rekening houden met de conclusies. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Dames en heren, het Vlaams Parlement bepaalt, voor alle duidelijkheid, zelf de regeling van de werkzaamheden. Het is aan de commissie Onderwijs om te bepalen of dat rapport al dan niet wordt besproken. Het is niet aan de Vlaamse Regering of aan de minister om dat te bepalen.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Voorzitter, ik heb het rapport ook al bekeken, en ik sluit me erbij aan dat dit een ruimere discussie verdient. Ik maak echter van de gelegenheid gebruik om op een aantal zaken te wijzen die mij alvast zijn opgevallen.

Uit het rapport komt naar voren dat de financiering van de ondersteuningsnetwerken onder druk staat. Los daarvan is het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs toegenomen. Wat mij is opgevallen, is dat het oorspronkelijk altijd de bedoeling is geweest dat de ondersteuningsnetwerken de scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs op een gelijkwaardige basis en in cocreatie zouden samenbrengen om expertise te delen. Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat de band tussen scholen voor buitengewoon en gewoon onderwijs inhoudelijk niet altijd wordt gelegd en dat het doel van de cocreatie niet wordt bereikt.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat dit in de toekomst, in het licht van een nieuw begeleidingsdecreet, wel kan worden bewaarheid? *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, er is een groot probleem met het M-decreet. Dat wisten we al bij de invoering. Heel concreet is er geen coherent actieplan en zijn er onvoldoende middelen voor aangepast lesmateriaal, voor bijkomende leerkrachten en voor de opvolging door de pedagogische begeleidingsdiensten. Het rapport van de commissie-Struyf bevestigt de meeste punten van kritiek.

Het rapport zegt ook dat er te weinig budget wordt voorzien. U zegt nu dat u de aanbevelingen gaat meenemen. Maar gaat u daar ook budget tegenover stellen? Hoeveel extra middelen zijn er voor inclusie? Wilt u ook de zware besparingen op de pedagogische begeleidingsdiensten bijsturen? Het rapport van de commissie

zegt immers uitdrukkelijk dat die diensten een actieve rol moeten spelen en dat de versnippering van de middelen hierbij zo veel mogelijk vermeden moet worden.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Ik moet collega De Witte bijtreden: het M-decreet was een bijzonder slecht decreet. De nobele gedachte van inclusie bleek gewoon een platte besparing te zijn, met alle gevolgen van dien. Vandaag in Het Belang van Limburg trekt de voorzitter van de ondersteuningsnetwerken van het Katholiek Onderwijs in Limburg aan de alarmbel en zegt dat de ondersteuners aan het verzuipen zijn en dat er veel meer aanvragen zijn zonder dat er financiering aan verbonden is. Ons sterk buitengewoon onderwijs is afgebouwd en we krijgen er niets voor in de plaats.

Minister, de heer De Geyter heeft het bij u aangekaart en heeft van u het antwoord gekregen – dat stond in de krant – dat er gewoon geen extra middelen zijn. Wat gaat u, in afwachting van uw nieuw begeleidingsdecreet, dit schooljaar nog doen? Gaat u nog extra ondersteuning bieden voor onze meest kwetsbare kinderen, die nu in de kou blijven staan?

Minister Ben Weyts: Ik ben niet volledig meester van de werkzaamheden; de grote baas van de commissie Onderwijs is net binnengekomen, dat zal daar besproken worden. Maar alleszins wat onze timing betreft: wij gaan volgende maand met een conceptnota naar de regering, dat is de helft van de werkzaamheden, met als horizon de implementatie in september 2021.

Wat de vragen rond financiering betreft, denk ik dat ook de commissie in haar evaluatie pleit voor voldoende en gepaste ondersteuning. Men stelt vast dat de vraag naar ondersteuning door al die procedures en gemotiveerde verslagen absoluut is toegenomen. Ook de druk op het budget is vanzelfsprekend toegenomen. We zijn voor het budget van het geïntegreerd onderwijs (gon) geëvolueerd van 62 miljoen euro naar meer dan een verdubbeling, naar 132 miljoen euro. Daarnaast is er ook nog de open-endfinanciering voor specifieke stoornissen. Budgettair is er dus heel wat geïnvesteerd, er is geen sprake van enige besparing, we willen die middelen inzetten, maar we willen vooral efficiënt inzetten er ervoor zorgen dat het toekomt bij die leerlingen die het nodig hebben, in de scholen waar het nodig is.

Kathleen Krekels (N-VA): Het is inderdaad voelbaar dat dit vraagt om een breder debat. Ik denk dat we vandaag op een soort van historische tweesprong staan: ofwel slaan we de weg in naar een verlenging van wat er is en wordt het een M-decreet 2.0, ofwel slaan we een andere weg in naar een meer realistische inclusie, en ik denk dat dat de weg is die we moeten gaan.

In het rapport wordt heel duidelijk gesteld dat momenteel de scholen en ondersteuners, die zich enorm inzetten om van inclusie een realistisch verhaal te maken, de kinderen in het gewone onderwijs trachten te houden met specifieke ondersteuning als dat nodig is en als ze in lijn liggen met het gemeenschappelijk curriculum. Maar daarnaast wordt er ook wel gewezen op het belang van het buitengewoon onderwijs, nu, maar ook in de toekomst. We denken dat in de toekomst die versterking van de basiszorg een belangrijke pijler zal zijn, zoals u zelf hebt aangegeven, en ook die netoverstijgende samenwerking van die ondersteuningsnetwerken, want alleen dan gaan we heel efficiënt de scholen kunnen ondersteunen. *(Applaus bij de N-VA)*

Loes Vandromme (CD&V): Voor de mensen die het M-decreet niet kennen: men spreekt daarin over redelijke aanpassingen. Ik denk dat een redelijke aanpassing voor ons allemaal een goede leesbril zou zijn, want ik merk dat elkeen het document nu al gelezen heeft en er een aantal dingetjes uitpikt. We moeten echt wel naar een

grondige discussie gaan over dit document, het is veel te belangrijk. Het M-decreet is nooit een besparing geweest, u haalde het al aan, er zijn extra middelen in gepompt. Naar mijn mening is het M-decreet een megafoondecreet geworden, een roep vanuit het werkveld naar ondersteuning, vooral bij de leerlingen die daarom niet een gemotiveerd verslag hebben, maar gewoon dag in dag uit de beste begeleiding nodig hebben van de leerkrachten, en de leerkrachten die daarin ook ondersteund moeten worden. Dat is een goede basis om te vertrekken voor het uittekenen van het nieuwe begeleidingsdecreet, denk ik. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN HET UITGEBREID BUREAU betreffende de evaluatie van de proefperiode van de directeur van het Vlaams Vredesinstituut

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de evaluatie van de proefperiode van de directeur van het Vlaams Vredesinstituut.

De bespreking is geopend.

U hebt het document op de banken kunnen terugvinden. Ik ga dat, voor alle duidelijkheid, nu voorlezen.

Het Vlaams Parlement heeft op 13 februari 2019 mevrouw Elke Devroe benoemd tot directeur van het Vlaams Vredesinstituut voor een mandaat van zes jaar. Mevrouw Devroe is in dienst getreden op 1 april 2019.

De directeur doorloopt een proefperiode van 1 jaar, te rekenen vanaf de dag waarop zij het ambt effectief opgenomen heeft. Uiterlijk 45 dagen voor het verstrijken van de proefperiode evalueert het Vlaams Parlement de directeur, na hierover tijdig het advies van de raad van bestuur van het Vlaams Vredesinstituut ingewonnen te hebben. Bij ontstentenis van een evaluatie op dat ogenblik wordt de evaluatie geacht gunstig te zijn. Na een ongunstige evaluatie van de proefperiode, verstrijkt het mandaat van de directeur van rechtswege bij het verstrijken van die proefperiode. De evaluatie van de proefperiode heeft tot doel na te gaan of de directeur in de praktijk voldoet aan het functieprofiel en of zij haar decretale bevoegdheden en verplichtingen vervult.

Op 16 oktober 2019 heeft de plenaire vergadering de evaluatieprocedure goedgekeurd. Conform die procedure legt het Uitgebreid Bureau een voorstel van evaluatiebeslissing voor aan de plenaire vergadering, op basis van een verslag van een extern evaluatiebureau, een advies van de raad van bestuur van het Vlaams Vredesinstituut en – desgewenst – een hoorzitting met de directeur.

Het Uitgebreid Bureau is, na kennisname van deze documenten en de erin vermelde overwegingen, na de mondelinge toelichtingen door het externe bureau en door de voorzitter van de raad van bestuur, en na de hoorzitting met de directeur, tot de bevindingen gekomen zoals vermeld in zijn beslissing van 3 februari 2020. Op basis van deze overwegingen heeft het Uitgebreid Bureau beslist om de proefperiode van mevrouw Elke Devroe met ongunstig te besluiten en dit voorstel voor te leggen aan de plenaire vergadering.

Zijn beslissing van 3 februari 2020 en alle voorbereidende documenten zijn op 4 en 5 februari 2020 ter inzage gelegd van alle volksvertegenwoordigers.

Het Uitgebreid Bureau verzoekt de plenaire vergadering dan ook om zijn beslissing en de erin vermelde motieven goed te keuren en over te nemen, en op

die basis de proefevaluatie van mevrouw Elke Devroe met 'ongunstig' te besluiten.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de evaluatie van de proefperiode van de directeur van het Vlaams Vredesinstituut eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

**MOTIE van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)
– 209 (2019-2020) – Nr. 1**

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel gedaan tot aanvulling van de agenda met de motie van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de VDAB.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat de motie van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de VDAB onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de motie van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Alessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Tine van der Vloet tot onderzoek door het Rekenhof naar de effectiviteit van de uitgaven in het kader van het tenderbeleid van de VDAB.

De bespreking is geopend.

De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik zal bijzonder kort zijn, op vraag van meerdere collega's. De motie die voorligt, gaat over VDAB, een bijzonder belangrijke overheidsinstelling die samenwerkt met meer dan zevenhonderd partners en een werkingsbudget heeft van meer dan 820 miljoen euro, waarvan een derde besteed wordt aan externe partners en een deel via de tenderingprocedures. Heel wat geld, heel wat uitdagingen op de arbeidsmarkt. Met deze motie willen wij het Rekenhof vragen om de effectiviteit en de efficiëntie van de besteding van deze

middelen te onderzoeken en te vergelijken hoe private partners uit profit en non-profit presteren in vergelijking met de eigen dienstverlening van VDAB en hoe in de toekomst het tenderbeleid en de samenwerking met externe partners door VDAB op een nog betere manier georganiseerd kan worden dan vandaag.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik zal ook, op vraag van heel veel collega's, heel kort zijn en grotendeels verwijzen naar de tussenkomst van collega Bothuyne. Het is in ieder geval zo dat we voor een enorme uitdaging staan, zoals we allemaal weten. We moeten naar een werkzaamheidsgraad van 80 procent. Er zijn heel veel vacatures die niet ingevuld geraken.

Daarom zal VDAB, die we ook gaan hervormen, waarbij we de actorrol door veeleer een regisseursrol gaan vervangen, in de toekomst meer een beroep moeten doen op andere partners, private partners. Tendering zal toenemen. Daarom leek het ons zeer nuttig en verstandig, ook wetende dat de vorige doorlichting dateert van 2009, om nu een doorlichting te vragen aan het Rekenhof, met de bedoeling dat we daar dan de nodige lessen uit trekken aan de vooravond van die belangrijke hervorming. Alvast dank aan de collega's die het samen met mij hebben ingediend, en hopelijk ook dank aan alle andere collega's om onze vraag zo dadelijk goed te keuren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): In tegenstelling tot bij de twee vorige sprekers heeft niemand mij gevraagd om het kort te houden. (*Gelach*)

Voorzitter, maar ik zal het toch kort houden.

De voorzitter: Ik kan uw micro zelfs uitzetten, dus ...

Axel Ronse (N-VA): Ook heel kort, uiteraard. Er is recent een ontwerp van decreet richting het parlement gekomen waarin de taakstelling van VDAB werd verruimd. Die zal niet uitsluitend uitkeringsrechtige werkzoekenden, maar ook mensen die langdurig ziek zijn en mensen met een leefloon en andere inactieven proberen aan het werk te helpen. In die zin is het zeer belangrijk dat VDAB slimme samenwerkingsverbanden aangaat, ook met private partners die heel specifiek bepaalde doelgroepen beter aanvoelen, daar meer ervaring in hebben. Ik sluit me aan bij de collega's: als we dat willen doen, dan is het nuttig om een doorlichting te laten doen via het Rekenhof, zodat we beter voorbereid zijn. Dank ook aan de collega's voor het zeer harde werk dat we samen hiervoor hebben verricht.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Vorige donderdag hebben we in de commissie Economie en Werk inderdaad een pleidooi gehouden om vooral de tenders die VDAB uitschrijft, tegen het licht te houden. De collega's nemen hierbij ook de handschoen op om VDAB volledig te laten doorlichten door het Rekenhof.

Voorzitter, aangezien wij transparantie hoog in het vaandel voeren, zal onze fractie deze motie goedkeuren. We reiken ook de hand om ook de opvolging samen met de collega's van de meerderheid in de commissie op een constructieve manier te bespreken.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
114 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Ze zal aan het Rekenhof worden overgezonden. (*Applaus*)

MOTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Filip Dewinter tot besluit van het op 5 februari 2020 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de doorlichting van het Agentschap Integratie en Inburgering – 212 (2019-2020) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
95 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 12 februari 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.54 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Klaas Slotmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Orry Van de Wauwer: ambtsverplichtingen;

Joke Schauvliege: familieverplichtingen;

Els Ampe, Guy D'haeseleer, Gustaaf Pelckmans, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Wim Verheyden: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse

Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez